SAYI: 1510
TELEFON
Baş M. 20827
İdare M. 23300

SALI
20
MAYIS 1941

SENE 5
TELGRAF
İstanbul
Son Telgraf

Sahip ve Başmuharriri: ETEM İZZET BENİCE

SON TELGRAF

EN SON TELGRAFLARI VE HABERLERİ VEREN AKŞAM GAZETESİ

Tesis Tarihi 1936
ADRES:
Cağaloğlu
Nuruosmaniye
Cad. No. 54

SAYISI
5
KURUŞ

Posta kutusu
No.
ABONE:
Senelik: 1400
6 Aylık: 750
3 Aylık: 400

Gazeteye gönderilen evrak iade edilmez

Kime karşı müdafaa?

Suriye Yüksek Komiserinin nutku hiç bir hayatî davaya ilâç olmadığı gibi Suriye ve Lübnanın kime karşı müdafaa olunacağı bahsinde de hakh bir şüphe ve tahrik âmili oluyor..

Yazan: ETEM İZZET BENİCE

Ankaradan:

Harp ateşinin Suriye ve Iraka sıçratılması karşısında İngiltere kadar bütün Orta ve Yakın Şark millet ve devletlerinin hayati bir alâka duydukları aşikârdır.

Hicaz Kralı İbnissuud Iraka herhangi bir şekilde yardım yapmıyacağını beyan ettiği gibi; Maverayi Ürdün Emiri de kıt'anın sulh ve sükûnu, emniyet ve istiklarını muhafaza bakımından İngiltere ile beraberdir. Hindistan ve Mısır da diğer islâm devletlerle birlikte ayni saftadır. Gerek kendi imparatorluğunun selâmeti, gerek kıt'anın masuniyeti ve Filistin ile Mısırdaki vaziyetinin müdafaası bakımından kıt'anın bütünlüğünü hayati bir dikkat ve menfaatle gözönünde bulundurmak mecburiyetinde olan İngilterenin Suriye ve Irakta biribirini tamamlayıcı olarak alacağı tedbirler bu ölçü içinde kâfi vuzuhla açık ve aydın iken; Suriye yüksek komiseri General Dentzin nutku ve bu nutka hâkim olan ruh ve mana hiç şüphe yok ki, yersiz ve haksızdır.

Suriye: Irak, Küvit, Filistin, Maverayi Ürdün, Hicaz, Yemen, Mısır, İran, Hindistan yollarının anahtarı vaziyetinde olduğu gibi; mihver tarafından da işgale en müsait ülkedir. Suriyenin maatteessüf istiklâli olmadığı gibi; kendi kendisini müdafaa edecek bir ordusu da yoktur. Bu vazife, Fransanın şark ordusu tarafından deruhde edilmiştir. General Veygandın kurduğu bu ordu; Fransanın inhizamını müteakip, hakiki Fransızların terhisi ve Fransaya gönderilmelerile 30-45 bin kişilik bir şekil ve devşirme ordusu kadrosuna inmiştir. Suriyenin her hangi bir tecavüze maruz kalması takdirinde bu ordu ifayi vazife halinde, zayıf bir ihtimal ile de olsa ilk tecavüz hamlelerine karşı koyabilir ve aydınlanacak vaziyete göre; İngiltere ve alâkalılar tarafından takviye edilebilirdi. Fakat, Fransa Almanya ile teşriki mesai yoluna gittiğine ve Suriyeye Alman tayyarelerinin inmesine müsaade ettiğine göre; bu vaziyet de ortadan kalkmış ve bilâkis Fransız ordusu pasif hattı hareketi ve mütareke şartlarını tefsir durumu ile mihverin Suriyeyi bir üs halinde kullanmasına yardım eder bir hale girmiştir.

O halde, bütün Yakın ve Orta şarkın anahtarı vaziyetinde bulunan Suriyenin vaziyeti; elbette ki, İngilizler için birinci derecede hayati ehemmiyeti haizdir ve bu ehemmiyet nisbetinde tedbirleri

(Devamı 5 inci sayfada)

Teslim olması beklenen daha dört İtalyan fırkası var

Bunlar mukavemete devam ederse, Habeş seferi bir müddet uzıyacak

Kahire 20 (A.A.)— B.B.C. Amba Alaginin düşmesi ve Dük Daostun teslim olması üzerine Habeş seferinin nihayete erip etmediği hakkındaki suale karşı, henüz bunun pek erken olduğu cevabı verilmektedir.

İki İtalyan fırkası Cimmada, diğer iki İtalyan fırkası da Gondarda bulunmaktadır. Yağmurlar vaziyeti güçleştirdiğinden, bunların mevsimin sonuna kadar mukavemet etmeleri muhtemeldir. Ancak Dükün teslim olduğunu haber alınca, bunların da teslim olmaları beklenebilir.

Amba Alaginin teslimi, tesirini birkaç güne kadar gösterecektir.

Amba Alagıde ordusile teslim olan Dük Daust

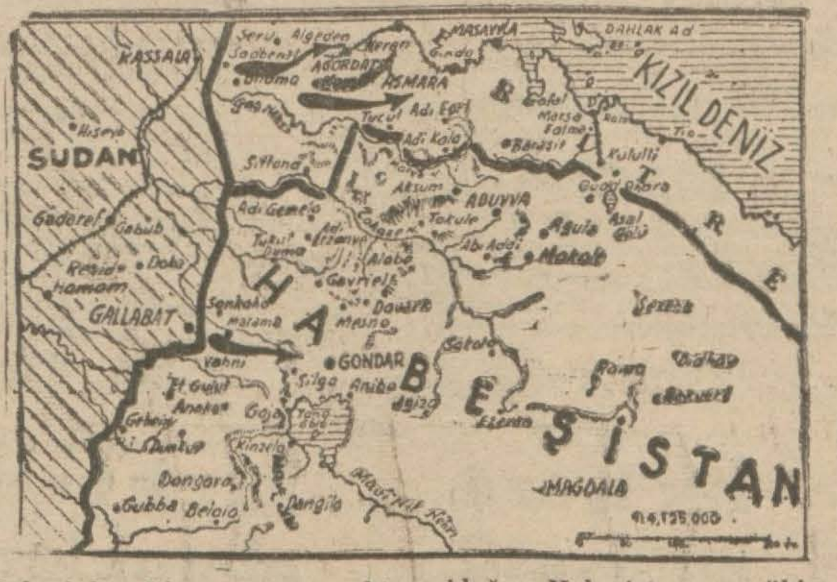

Askeri harekâtın sona ermekte olduğu Habeşistanın mühim şehirlerini gösterir harita

Dük Daost neden teslim olduğunu Musoliniye bildirdi

Roma, 20 (A.A.)— Dük Daost Musolini'ye aşağıdaki mesajı göndermiştir:

«Bir çok yaralılarımızı yerleştirmek ve bunları tedavi etmek imkânsız bir hale girmişti. Vaziyet gittikçe müşkülleşmişti. Hattâ en ağır fedakârlıklara rıza gösterilse bile, ancak kısa bir zaman daha mukavemet edilebilirdi. Binaenaleyh düşmandan şerefli bir surette teslim olmayı talep ettim. Düşman talebimi kabul etti. Şu hazin saatte, beşer takatince ne yapmak müm-

(Devamı 5 inci sayfada)

Teslim olmıyan iki İtalyan fırkasının da gerileri kesildi

Kahire, 20 (A.A.) — «B. B. C.» Askeri mehafil Cenubi Habeşistanda ele geçirilen bir yol iltisak noktasına ehemmiyet vermektedir. Bu suretle Cimma'da bulunan iki İtalyan fırkasının yegâne kurtuluş yolu kapatılmıştır. Buradaki kuvvetler ancak ormanlara kaçabilirler. Lâkin, Habeş vatanperverleri ile karşılaşmamak için, İtalyanlar böyle bir ricatten çekineceklerdir. Bu mıntaka İngiltere adası kadar geniştir. Lâkin buradaki kuvvetler Düke imtisal etmezlerse, bunların mukavemetini kırmak zamanı istilzam edecektir.

General dö Gol Amiral Darlan anlaşmalarını reddediyor

Müttefiklere verdiği notada Fransanın muharip millet sayılmasını istedi

Londra 20 (A.A.)— Hür Fransızlar Şefi General dö Gol İngiliz hükûmetine ve müttefik hükûmetlere gönderdiği bir notada bilhassa şunları beyan etmektedir:

«Vişi hükûmeti ile Almanya arasında aktedilen anlaşmaları tamamen reddederim.

Vişi hükûmeti, kendisini müstevlîye karşı istiklâlini kaybetmiş bir vaziyete sokmuştur.»

(Devamı 5 inci sayfada)

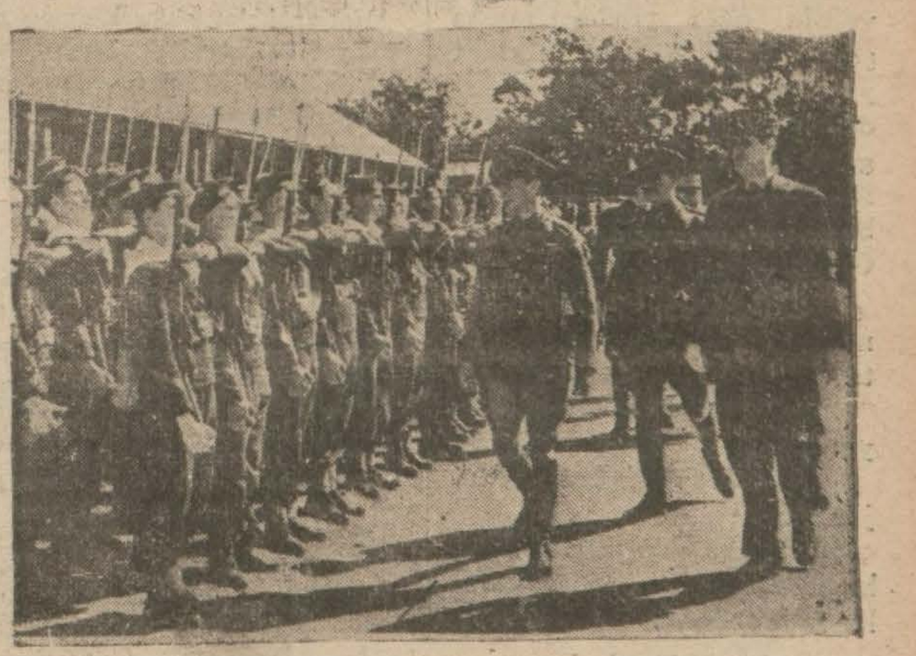

Hür Fransız Şefi General Dögol İngiliz Kralı ile birlikte Hür Fransız kuvvetlerini teftiş ederken..

Rayak bombardımanına Hür Fransız pilotları da iştirak etti

Kudüs 20 (A.A.) — Rayak tayyare meydanının bombardımanına hür Franscız pilotları da iştirak etmiştir. Yerde Alman tayyareleri tahrip edilmiş, hangarlar yakılmıştır.

(Devam 5 inci sahifede)

HARP VAZİYETİ

Almanya, silâh, yiyecek ve maneviyatça, İngiltere ve Amerikadan daha fazla dayanabilecek mi?

Yazan: EMEKLİ KURMAY SUBAY

TOPYEKÛN HARBİN TOPYEKÛN HAREKÂT CEPHESİ:

Bu harp, topyekûn harptir. Fakat dikkat ettiniz mi? Bu topyekûn harbin topyekûn bir harekât cephesi yoktur. Geçen harpte müttefik ve itilâf orduları için böyle bir cephe vardı. Galip ve mağlûp orada meydana çıktı. Tarih ve edebiyata bu garp cephesi adile geçti.

Almanya şimdiye kadar böyle bir cephe bulamadı. Buna sebep şüphesiz İngiltere ve Amerikanın coğrafi vaziyetleridir. Alman orduları yenilmiyor, fakat İngiliz

(Devamı 5 inci Sahifede)

Maliye Vekili Ankaraya döndü

Bir müddettenberi şehrimizde bulunan Maliye Vekili Fuat Ağralı dün Akşamki ekspresle Ankaraya hareket etmiştir.

236 Yeni ve Dinç Polisimiz

Bu sabah Taksim âbidesine çelenk koyup andiçti

Perapalas hâdisesinde şehit düşen iki memurun isimleri bugün Anıt'a yazılacak

Yeni Polislerimiz saat 16,30 da diplomalarını merasimle alacaklar

Yıldızdaki Polis Okulunun elli dördüncü devresini bu yıl muvaffakiyetle ikmal edenlerin diplomaları bugün öğleden sonra merasimle tevzi olunacaktır.

Yeni mezunlar bu sabah Taksimdeki Cumhuriyet Âbidesine merasimle çelenk koymuşlardır:

İdareiörfiye Komutanı Korgeneral Ali Rıza Artunkal, İstanbul Komutanı İshak Avni, Vali Ve Belediye Reisi B. Lûtfi Kırdar, Emniyet Müdürümüz B. Salâhattin Arslan Kurkud, Polis Okulu Müdürü

(Devamı 5 inci sayfada)

Cenubî Afrika Başvekilinin tebrik telgrafı

Kahire, 20 (A.A.) — «B. B. C.» Cenubî Afrika Başvekili General Smuts Doğu Afrikası İngiliz kuvvetleri Kumandanı General Kemingem' gönderdiği bir tlgrafta Dük Daost'un kuvvetleriyle birlikte teslim olması haberinin Cenubî Afrikada büyük bir memnunyetle karşılandığını bildirmiş, bu büyük zaferden dolayı Generali tebrik etmiştir.

Amerika muavin gemiler yapıyor

Vaşington, 20 (A.A.) — Meclis, 350 milyon dolar kıymetinde 550 bin tonluk muavin gemiler inşasını derpiş eden lâyihayı âyana göndermiştir.

Yakında Başlıyoruz

ONUN HAYATINI Anlatıyorum

Yazan: HALÛK CEMAL

Bu yeni tefrikada şunları bulacaksınız:

Aşk, heyecan, macerâ, zevk âlemleri, ihtiras sahneleri, İstanbulun iç hayatı. Ve mes'ut, müreffeh başlayıp, kaldırımlarda acı bir sefalet halinde biten tecrübesiz, zavallı genç kadın ömürleri...

SON TELGRAF'TA

Bir genç sevdiği kızı öldürdü babasını da ağır yaraladı

Katil genç kaçarken bir kaza neticesinde düşerek öldü cezasını buldu

Aşk yüzünden Gebzede kanlı bir aile faciası olmuştur. Gebzenin Tepeveren köyünde demircilik yapan Hü-

(Devamı 5 inci sayfada)

Amerika ayda 1400 tayyare imâl ediyor

Vaşington, 20 (A.A.) — «B. B. C.» Harp imalâtı gittikçe artmaktadır. Çelik sanayii senede 80 milyon ton çeliği işliyecek hale gelmiştir. Tayyare imalâtı ayda 450 den 1400 tayyareye yükselmiştir. Tank top ve harp gemisi inşaatı da plânların fevkindedir.

Siper inşaatı için bugün Vilâyette bir toplantı yapılıyor

Sığınak ve siperler hakkında ayrıca halka da tebligat yapılacak

Şehrin muhtelif yerlerinde umumî ve hususî siperler ve sığınaklar hazırlanması için bugün saat 14 de Vilâyette bütün kaza kaymakamlarının iştirakile mühim bir toplantı yapılacaktır.

Toplantıda, her kazada derhal müsait yerlere büyük siperler kazılması ve sığınaklar hazırlanması için tedbirler alınacak ve halkın da hususî surette bahçesine veyahut mahallesindeki arsalara siperler kazmasının temini hakkında da kararlar verilecektir.

Kaza kaymakamları derhal faaliyete geçecekler ve ayni zamanda halka da tebligatta bulunacaklardır.

Serbest olarak gezintiye çıkan mahkûmlar!

Ankaradaki mahkûmlar şehirde muhafızsız dolaştı

Ankara 20 (Telefonla) — 19 Mayıs Spor ve Gençlik Bayramı dolayısiyle, dün Ankara Hapishanesinin matbaa ve diğer muhtelif kısımlarında bulunan mahkûmlardan kalabalık bir kafile şehrimizde bir gezintiye çıkarılmışlardır.

Başlarında hiç bir muhafız olmıyan mahkûmlar, yeknesak elbiselerle ve üçer kişilik sıralar halinde muntazam bir şekilde muhtelif semtleri dolaşmışlar ve akşam söz verdikleri saatte hapishaneye dönmüşlerdir.

Mütekaitlere maaş tevzii 2 haziranda başlıyor

Mütekait, Eytam ve Eramilin Haziran, Temmuz, Ağustos üç aylık maaşlarının tevziine ait hazırlıklara Defterdarlıkça devam olunmaktadır. Emlâk ve Eytam Bankasından maaş alan Mütekit, Eytam ve Eramilin maaşlarına ait hazırlıklar ise bitirilmiştir. Tevziata 2 Haziran Pazartesi günü sabahleyin saat 8 de başlanılacak ve o gün, saat on ikiye kadar evvelâ Emin önü, Beşiktaş, sonra Fatih, Üsküdar, Kadıkköy, Beyoğlu ve diğer Malmü-

(Devamı 5 inci Sahifede)

NOTLAR:

Bulgaristan ve Mihver

Sabranya Meclis Reisi istifa etti, Londra, bunun Mihverin talebi ile vukua geldiğini haber veriyor ve ilâve ediyor:

— Meclis Reisi, Bulgarların Selânik, Makedonya ve bir kısım Arnavutluk arazisini dahi almayı umarak Mihvere bağlandıklarını ve fakat aldandıklarını ima etmiştir.

Bizim mahut ta bu havadisi okumuş olacak ki:

— Eğer, Londranın verdiği bu haber doğru ise Bulgarlara yazık olmuş..

Diyerek, ilâve etti:

— Demek Selâniği ve Makedonyanın tamamını alamamak şöyle dursun Almanları yedirip içirdikleri de avuç yalamak bâbında Mihvere bağlanmanın cabası oluyor! * *

Romanya'da açlık gittikçe vahim bir şekil alıyor

Bükreş, 20 (A.A.) — Romanyada iaşe buhranı gittikçe vahamet peyda etmektedir. Hemen bütün gıda maddeleri vesikaya tâbi tutulmuştur. Her sabah bir miktar yiyecek maddesi alabilmek için mağazaların önünde dövüşmeler olmaktadır. Haftada iki defadan fazla et verilmemektedir. Ekmek haftanın bir çok günleri bulunamamakta ve yerine polenta verilmektedir.

Sirkecide ahşap bir sinemada yangın çıktı!

Sinema makinesi ile makine dairesi tamamen yandı!

Dün saat 19 da Sirkecideki Azeri sinemasında yangın çıkmıştır. Oynamakta olan film birdenbire tutuşmuş, seyirciler eski ve köhne binanın içinde biribirlerine girmişlerdir. İtfaiye yetişinciye kadar sinema makinesi ile makine dairesi tamamen yanmıştır. Film ile sinema makinesinin 3900 liraya sigortalı olduğu anlaşılmıştır. Tahkikat yapılmaktadır.

Trakyadan Anadoluya gitmek istiyenler

Nakliyata bu ayın sonunda başlanacak

Trakya Vilâyetlerinden kendi arzulariyle Anadolunun muhtelif yerlerine gitmek istiyenlerin bedava nakline 31 Mayıstan itibaren başlanmasına karar verilmiştir.

Vilâyet tarafından hazırlanan bedava biletler halka verilmek üzere Trakya vilâyetlerine gönderilmiştir. 31 Mayısta vapurla nakliyata başlanacaktır. Haydarpaşadan trenle olacak nakliyat daha sonra başlıyacaktır. Denizyolları İdaresi 31 Mayıstan itibaren kalkacak vapurların programını hazırlamaktadır.

Trakyadan Anadoluya geçecek yolculardan bir kısmı trenle şehrimize getirilerek buradan vapurla ve yine trenle gönderilecekler, bir kısmı da Trakya limanlarından doğruca vapurla sevkedileceklerdir.

Ruzvelt'in mesajı

Vaşington, 20 (A.A.) — «B. B. C.» Ruzveltin Meclise bir mesaj göndereceği şayiaları dolaşmaktadır.

KISACA

Komşularımız

A. ŞEKİP

Suriye ve Lübnanda Fransız fevkalâde komiseri ve mahallî garnizonun kumandanı olarak bulunan General Dentz, Mareşal Petenden aldığı ilhamla, ateşli bir nutuk söyledi.

Nutuk söylemek kolaydır. Zaten, bu harpte en çok yapılan şey nutuk söylemek, mesaj yollamak, sempati veya antipati izhar etmektir.

General Dentz de, İngiltereye karşı ateş püskürerek, «kuvvete karşı kuvvetle mukabeleye hazır olduğunu» beyan ediyor.

Bilmiyoruz, Fransızların, ismine şark ordusu ismini verdikleri Suriye kuvvetlerinin yekûn ve mahiyeti nedir?. Fakat, Fransız Generali kuvvete kuvvetle mukabele edeceğini söylerken, hatırlamalıdır ki, bu sözünü daima tutmamakta veya tutamamaktadır.

Eğer, bu sözler dürüst bir muhafızlık kaygısile söylenmiş ise, derhal şu ifade edilebilir ki, General Dentz, Suriyeyi hiç de iyi muhafaza edememektedir.

Suriye, bizim cenup komşumuzdur. Cenup hududumuzun öteyanı Suriyedir. Elbette ki, Suriyede tam ve kat'i bir sükûn hüküm sürmesini, komşularımızın rahat ve huzur içinde olmasını, emniyetlerinin asla haleldar edilmemesini temenni ederiz.

HADİSELER KARŞISINDA SON TELGRAF

İSTEDİĞİ KADAR TAYYARE

Amerika Cümhurreisi Ruzvelt'in oğlu yüzbaşı james şimdi Orta Şarkta tetkikat yapıyor. Ajanların haber verdiğine göre, evvelki gün, Yugoslavyanın 17 yaşındaki Kralı küçük Piyer tarafından bir mecliste kabul edilmiş. Genç Kral soruyor:

«— Yeniden teşkilâtlanmamız için Amerika bize tayyare verecek mi?.»

Ruzvelt'in oğlu cevap veriyor:

«— İstediğiniz kadar Majeste!»

İyi amma, Yugoslav harbi başladığı zaman bu tayyareler nerede idi?.

BEDAVA İKİNDİ KAHVALTISI

Şehirde kurulan çocuk bahçelerinde ikindi vakti her kese bedava bir kahvaltı verilecek imiş! Çocuk bahçelerine yolları yakın olanlar, ikindi zamanı, buraya uğrayıversinler. Aksi gibi, bizim ourduğumuz semte yakın bir çocuk bahçesi yok.. Uzaklardaki bahçelere gitmek için de, bir sürü nakil vasıtası parası ödemek lâzım ki, bunun astarı yüzünden pahalı olur.

Dua edelim de İstanbulun her mahallesinde bir çocuk bahçesi açılsın!

BİLETÇİLER, VATMANLAR

Bir iddiaya göre, bazı tramvayarda biletçiler vatmanlardan şikâyet ediyormuş! Rivayete göre, arabalara çok yolcu almıya sebep vatmanlar imiş!

Bilmiyorum, Tramvay İdaresi, bu ihtilâfı nası halledecek?. Bir zamanlar da, arabalara ikişer biletçi konması düşünülüyordu. Eğer, hakikaten, böyle yaparlarsa, bu sefer, ihtilâfın bir münakaşa şeklini almasından korkulur.

İster misiniz, yolcu kavgalarından başka, arabalarda, bir de biletçi, vatman kavgaları başlasın!

HARP ESİRLERİ VE SİGARA

Ajans haberlerine göre, Almanyada, harp esirlerine artık sigara verilmiyormuş! İngiliz Harbiye Nezareti de, bu harekete mukabelei bilmisil olmak üzere, Alman harp esirlerine sigara vermemiye başlamışlar..

Ben, sigara tiryakisi olduğum için, sigarasız kalmanın ne demek olduğunu iyi bilirim. Binaenaleyh, muharip iki tarafa da, esirlere sigara verilmesini tavsiye ederim.

AHMET RAUF

Siper için Teşkilât

Halkın kolay siper kazmasını teminen bir teşkilât kuruluyor

Halkın kolay siper kazması için Vilâyet Seferberlik Müdürlüğü tarafından yeni bir teşkilât yapılacaktır. Bu teşkilât tâli komisyonlar ve yardımcı komiteler halinde olacaktır. Halk bu komitelerden kazacağı siperlerin yerlerini ve nasıl siper kazacağını öğrenecektir. Yakında her kazada bu teşkilâta başlanacaktır.

KÜÇÜK HABERLER

VİLÂYET ve BELEDİYE:

★ Üsküdar Belediyesi, makine ile doğranmış pastırmaları muayene ettirmekte ve bozuk pastırmaları bilerek doğruyan, satan pastırmacıları şiddetle cezalandırmaktadır.

★ Tahin helvası nakledilen arabaların ekserisinin çok pis olduğu görülerek Eminönü Kaymakamlığınca gerek bunların sahiplerinin ve gerek pis tenekelere yoğurt koyanların tecziye olunması memurlara bildirilmiştir.

★ Belediye tarafından arteziyenle yaptırılan tetkiklerde Bakırköyünde, kasabanın biraz ilerisinde bol miktarda su bulunmuştur. Terkos gölündeki suyun iki üç misli olan ve içimi de daha güzel bulunan bu sudan istifade için bir proje ihzar olunmaktadır.

TİCARET ve SANAYİ:

★ İktısat Vekâleti Şile bezleri hakkında tetkikler yapmaktadır. Bundan bir müddet evvel, Şile Kaymakamlığı, Şile bez mütehassıslarının iplik vaziyeti hakkında Mıntaka İktısat Müdürlüğünü tenvir etmişti. İktısat Müdürlüğü, Şileye bir müfettiş göndererek Şile bezciliğinin inkişafı için neler yaılması lâzım geldiğini tetkik ettirecektir.

★ Evlerde çorap dokuyan ve bu suretle hayatlarını temin eden ailelerin kolay iplik bulabilmeler için şehrimizde bunlara mahsus iplik satış yeri yapılması İktısat Vekili Hüsnü Çakır tarafından alâkadarlara bildirilmiştir.

MÜTEFERRİK:

★ Pazartesi akşamı Fransız Tiyatrosunun Komedi kısmında yapılan Asım baba jübilesi çok kalabalık olmuş hiç boş yer kalmamıştır.

★ Feriköylü İbrahim isminde 30 sene hapse mahkûm bir katil Bursa hapishanesinde kumar yüzünden Hilmi adında diğer bir mahkûmla kavga etmiş Hilmi İbrahimi çakı ile öldürmüştür.

★ Fatihde Sarıgüzel mahallesinde Baran sokağında 64 numarada oturan Halil oğlu 19 yaşında Zekeriya Çomaklı Küçükçekmecede dere kenarında soyunurken düşerek sol kolundan yaralanmıştır.

★ Değerli muharrir ve mütefekkir, merhum Kars meb'usu Ağaoğlu Ahmedin ölümünün 2 inci yıldönümü dün Feriköyündeki makberesinde yapılan bir toplantı ile anılmıştır. Öğleden sonra da kızları tarafından evinde merhumun ruhuna ithafen bir mevlid okutulmuştur.

HALK Filozofu

Başımıza gelenler

Dünkü yazımdan dolayı, İnhisarlar İdaresinin bana da içerlediğini tahmin etmek, hiç de zor birşeyy değildir.

Bizim gazetede, vaktile piyango idaresini yerden göğe kadar haklı bir şekilde tenkit eden bir yazı çıkmıştı. Hâdiseyi de hatırlatayım:

Yılbaşı piyangosu, Taksim Belediye gazinosunda çekilecekti. Biz şöyle yazdık:

«— Yahu, etmeyin, dedik. Burası lüks, pahalı bir yerdir. Herkes oraya gidemez. Piyangoyu başka bir yerde çekin.. Çünkü piyango çekilirken bu işe meraklı birçok vatandaşlar seyretmek isterler. Bu zevki, neden, yalnız zengin birkaç yüz vatandaşa inhisar ettiriyorsunuz?.»

Vay, siz misiniz, bunu yazan?. Piyango İdaresi bizim gazeteye ıçerlemişti. Ve bu tenkit yazısının acısını çıkarmak için, idare, uzun müddet bizden selâmı, sabahı kesti. Yalnız selâmı sabahı kesse ehemmiyeti yok.. İlânlarını da kesti..

İstanbulda bin tane satılan gazeteye bile ilân veriliyor, İstanbulda en çok satan Son Telgrafa ilân everilmiyordu.

Fakat, biz, bu maddî menfaat kaybımızı, asla, memleket menfaati üstünde görmedik. Neşir ve tenkit vazifemizi yaptık.

Neden sonra piyango idaresi insafa geldi.

Şimdi, aramız iyidir.

Bu hâdiseyi biz de, matbuatın tankit vazifesini yaparken, ne güçlüklerle karşılaştığını anlatmak yolunda bir fikir vermek için kaydediyorum.

REŞAT FEYZİ

Şehremininde yeni bir spor sahası

Şehremini Halkevi tarafından yeni ve güzel bir «Voleybol ve basketbol sahası» yaptırılmıştır. Bu saha dün saat 15 de merasimle açılmıştır. Resmi küşadı müteakip Şehremini Halkevi reisi B. Hamdi Nazım Ertek 19 Mayıs Spor ve Gençlik bayramının mana ve eshemmiyetini tebarüz ettiren B. Adnan Görkem de gençlik ve sporu anlatan birer hitabe irat etmişlerdir. Müteakiben Şehremini Halkevine mensup olan gençler tarafından beden hareketleri ve voleybol müsabakaları yapılmış bunu 3500 metrelik mükâfatlı bir koşu takip etmiştir.

Gece de Şehremini Halkevinde müzikli bir toplantı tertip edilmiş ve B. Hayrettin Narih tarafından 19 Mayıs hakkında bir konuşma yapılmıştır.

Yeni hayvan tahaffuzhaneleri

Sıhhat Vekâleti hariçten memleketimize getirilen hayvanların muayeneleri için muhtelif yerlerde tahaffuzhaneler yaptırılmasını kararlaştırmıştır. İthal edilecek hayvanlar buralarda sıhhî muayenelere tâbi tutulduktan sonra memlekete girmesine müsaade olunacaktır. Şehrimizde de bir hayvan tahaffuzhanesi yapılacaktır.

Teneke tevziatında yeni bir karar

Şimdiye kadar tatbik edilmekte olan usul değiştirildi

Ticaret Vekâletinden şehrimizde alâkadarlara gelen bir emir üzerine Mıntaak Ticaret Müdürlüğü, İstanbulda bulunan ve levha tenekelerden bisküvi, konserve vesaire gibi kutular yapan fabrika ve atölyeleri tesbit etmektedir. Bu müesseselerin 1938, 1939 yıllarında sarfettikleri levha teneke miktarları tetkik ve bu yılki ihtiyaçları da ayrıca tesbit edilecek ve taayyün edecek netice Vekâlete bildirilecektir. İzmir Mıntaka Ticaret Müdürlüğü de kendi mıntakası dahilindeki fabrika ve müesseseleri ve teneke ihtiyaçlarını tesbit etmektedir.

Vekâlet bu emri ile teneke tevziatında tutulan usulü değiştirmektedir. Şimdiye kadar teneke doğrudan doğruya mamulâtını teneke kaplara koyruya mamulâtını teneke kaplara koyçu, peynirci, konserveci gibi imalâtçılarla tenekeden bir kısım eşya yapan küçük san'atkârlara verilmekte idi. Bunadn sonra teneke munhasıran tenekeden kutu ve kap yapan imalâthanelerle san'atkârlara verilecektir.

İlk Koza mahsulü

Yılın ilk mahsulü çıkarılıp 16,5 liradan satıldı

Bir müddettenberi durmuş olan ipek ve koza ihracatımız Ticaret Vekâletinin gösterdiği kolaylık üzerine tekrar başlamıştır.

Diğer taraftan bu senenin ilk koza mahsulü alınmış ve piyasaya çıkarılmıştır. Fiatlar 16,5 liradır.

Bol peynir geliyor

Şehrimize Trakyadan ve İzmirden fazla peynir gelmeğe başlamıştır. Peynir narhı kalktığı halde fiatlar eskisinden daha düşüktür. Gittikçe de daha ziyade düşeceği tahmin olunmaktadır.

Elektrik aboneleri

Vaktinde para vermediğinden kaç kişinin cereyanı kesilmiş?

Elektrik fatura bedellerini vaktinde ödemediklerinden dolayı cereyanları kesilen elektrik abonelerinin sayısı son yıl içinde artmıştır.

Ezcümle 1939 yılında 19 bin 375 kişinin ev, apartıman, dükkân ve yahut da müessesesinde cereyanları kesilip tekrar açıldığı halde 1940 da 21 bin 997 kişinin cereyanları kesilmiş ve parasını ödediklerinden tekrar açılmşıtır.

Diğer taraftan 1939 da 22 bin 208 abone elektriğini bırakmışken 1940 da 22 bin 710 abone elektriklerini bırakmıştır.

Seyyar reklâm

Belediye müteharrik reklâmlar ve dükkânlı ilân kuleleri yapacak

Diğer memleketlerde olduğu gibi şehrimizde de müteharrik reklâmlar yapılması hakkında Belediye afişaj kısmı tarafından tetkikler icra edilmektedir.

Bu tetkikler müsbet netice verdiği takdirde muhtelif nakil vasıtalarına, reklâm yapılacak müesseselerin büyük ve modern bir şekilde afişleri konarak cadde ve sokaklarda dolaştırılacaktır. Bunlar geceleri de elektrikle tenvir olunacaklardır.

Diğer taraftan yakında muhtelif meydanlarda modern ilân kuleleri de yapılacaktır. Bu kulelerin içleri sigara, tütün, su, gazoz, çikolata, şeker, mütenevvi yemişler ve emsali satılabilecek küçük dükkânlar halinde bulunacaktır.

Bu suretle Belediye hem kulelere yapıştırılacak ilânlardan ve hem de dükkânların kiraya verilmesinden kendine kâr temin edecektir.

Vapurlar İmralıya da uğrıyacak

Denizyolları İdaresi, bundan bir müddet evvel İmralı adasındaki mahpusların yaptığı teşebbüsü nazarı dikkate almış ve Mudanya - İstanbul arasında işleyen postaların haftada birer defa İmralı adasında mahpuslar tarafından yapılan iskeleye uğramasını kararlaştırmıştır. Bu haftadan itibaren cuma günü İstanbuldan Mudanyaya kalkan posta ile perşembe günleri Mudanyadan İstanbula kalkan posta İmralı adasına uğrıyacaktır.

Bir yılda işi bırakan vatman ve biletçiler

İstanbul ve Beyoğlu tramvayları Hareket Müdürlüğü tarafından vücude getirilen bir istatistikten anlaşıldığına göre son 1 yıl içinde tramvay, tünel şef kontrolör, kontrolör, plânton, vatman ve biletçilerle bağlayıcı, makascı, süpürgeci ve saire gibi hareket kısmı müstahdemlerinden 436 kişi işten çıkmıştır. Bunların yerine 304 kişi alınmıştır. 1939 yılında ise 308 kişi terki vazife etmiş yeniden 274 kişi alınmıştır. Bunların arasında istifa edenler az olup ekseriyetini mecburî vazifeye gidenler teşkil etemktedir.

Koyun ve kuzu fiatları niçin düşüyormuş?

Koyun ve kuzu fiatları boyuna düşmektedir. Bunun artık Yunanistana ihracat yapılmaması ve Suriyeye yapılan ihracatın da son günlerde azamasından ileri geldiği anlaşılmıştır.

ET YİNE UCUZLIYACAK MI?

Muhtelif yerlerden şehrimize her gün mühim miktarda koyun ve kuzu gelmektedir. Sevkiyatın fazlalığından ve canlı hayvan fiatlarının ucuzluğundan dolayı Mürakabe komisyonunun bugünlerde tekrar et fiatlarını ucuzlatması muhtemeldir.

DIŞ Politika

Yakın-şark muharebesi

Yazan: Ahmet Şükrü ESM

Balkanlardaki askerî har
tasfiye edildikten sonra İngi
ile Almanya arasındaki mu
nin ağırlığı yavaş yavaş Y
Şarka intikal etmiştir. Mih
hedefi, Süveyş ve Mısırı ele
rerek İngiltereyi Akdenizden
maktır. Mısır şimdiye kadar
garp tarafından tehdit edil
idi: Gerçi İtalyanın harbe g
zaman beliren bu tehlike İn
ler tarafından girişilen taar
ticesinde bertaraf edilmiş gi
rünüyordu. Fakat İngilizler
yan tehlikesini bertaraf etti
sonra, karşılarına ansızın Al
lar çıkıverdi. Ve İngilizlerin
yaya tatbik ettikleri tâbiye
defa da Almanlar İngilizlere
bik ederek Mısır hududuna k
geldiler. Ancak geçen aya na
bu sahada vaziyet İngilizler
daha müsait görünmektedir.
keri harekât, yakından tetk
dildiği zaman, Mısırın hakik
göründüğü kadar büyük te
ye düşmediği anlaşılır. Gerç
man taarruzu, İtalyanlara k
geçen kış aylarr içinde açılan
giliz taarruzu kadar sür'atle
kişaf etmişti. Fakat İtalyanlar
gilizlere yüz kırk bin esir ve
ler halde İngilizler hiç za
uğramamışlardır. İngilizler,
gazi ile Sollum arasında anca
noktada, Tobrukta mukavem
tiler. Ve bu noktadaki İngiliz
kavemeti hiç bir zaman kırıl
mıştır. Almanların Tabruk
mak için yaptıkları birkaç te
büs kendilerine çok ağır zay
malolmuştur.

Şimdi Libyadan gelen hab
İngilizlere daha elverişlidir.
liz resmî tebliği, Sollumun te
istirdat edildiğini bildirmekte
Bu, Libyadaki askerî hare
hususiyetini teşkil eden ge
taarruzun başlangıcı olmıya
Fakat herhalde İngilizlerin
cephede kuvvetli bir vaziyet
duklarını göstermektedir.

Diğer taraftan Almanların
veyş şarkında yeni bir cephe
mak üzere bulundukları bir
gündenberi gelen haberlerden
laşılmaktadır. Almanya ile
hükûmeti arasındaki anlaş
dan sonra birçok Alman bom
dıman ve nakliye tayyareleri
riyeden geçerek Iraka gitmişle
Bu hâdisenin hukukî cihet
rinde durmak lüzumsuzdur.
namına Beyrutta neşredilen
tebliğ bunun mütareke hük
rine aykırı olmadığını iddias
leri sürmektedir. Tebliğe göre
man tayyareleri, her nasılsa
riye tayyare meydanlarına in
ler. Ve keyfiyetten ansızın h
dar olan Suriye makamları
hal tayyarelerin «mümkün
tebe sür'atle hareket etmeler
tedbirler almışlardır.» Tebliğ
nu bildirdikten sonra İngiliz
rafından alınan tedbirlerin,
saya karşı «hasmane bir har
telâkki edileceğini ilâve etm
dir. Şikâyet edilen hareket,
lizlerin Suriye tayyare mey
rını bombardıman etmeleridir.
şikâyetten çıkan mana şu
Beyyrut makamları, Alman
yarelerinin Suriye meydan
inebileceklerine, fakat İngil
rin bu tayyareleri takip edem
ceklerine inanmaktadırlar. A
Vişi hükûmeti, bunu, İngilte
karşı harbe girişmek için bir
sile telâkki etmiyeceğini bildi
tir. Bununla beraber, mesele
burada kalmıyacağı muhakk
Bir defa Alman tayyareleri
geçmeğe başladıktan sonra
yenin bir hareket üssü olarak
lanılacağı tahmin edilebilir.

Suriyenin mihver devletle
açılmasile başlıyan harekâtın
sıl inkişaf edeceği bilinemez.
nız askeri bakımdan mütalea
diği zaman, Almanyanın İng
reye nazaran, bu cephede g
müsait bir vaziyette bulun
görülür. İngilizler Şarki Akd
hâkimdirler ve Suriyeyi bir h
ket üssü olarak kullansalar
lay asker nakledemezler. Diğ
raftan İngilizlerin Yakın Ş
yarım milyon askerleri v
Bunların bir kısmı Libyada
Habeşistanda bulunsa bile, m
bir kısmı da Süveyşin şarkında
Sonra İngiltere bu cephede
anavatandan ziyade Amerika
yardımına mazhardır. Ame

(Devamı 5 inci sayfa

ADLİYE ve POLİS

Karısının üstüne, imam nikâhı ile evlenen genç mahkemede

Gizli nikâhtan sonra yemek sofrasına toplanıp dua da etmişler!

Asliye 2 inci Ceza Mahkemesinde evvelki gün şayanı dikkat bir davaya bakılmıştır. Vak'a şudur:

İddiaya göre Şevki isminde biri, Nihal isminde bir kadınla birlikte yaşamak üzere Halis isminde birine dinî nikâh kıydırmıştır. Bu suretle bir müddet geçinmişler, fakat günün birinde Şevkinin taşrada bulunan karısı, İstanbula çıkagelince, Şevk,i Nihali bırakmış, medenî kanun mucibince resmen nikâhlı olan karısı ile anlaşmıştır.

Tabiî Nihalle araları bu yüzden açılmıştır. Üstelik Şevki, Nihalin evinde kalan bir saati geriye almak teşebbüsünde bulunup kadının Hasköydeki evine zorla girince, kadının iğribarı artmış ve yapılan dinî nikâhı, resmî mercie gidip anlatmıştır.

Bu iddiayı, ne Şevki, ne de Halis kabul etmemektedirler. Şevki, müdafaasına ilâve olarak «Nihalin evine zorla girmedim» de demşitir.

Muhakemede Mustafa ve karısı Ayşe ile Aziz, Hasan, Ahmet, Halide, Emine şahit olarak hep bir arada tekrar dinlenilmişler, yüzleştirilmişlerdir. Nihalle Şevki ve Halis de bu celsede hazır bulunmuşlardır.

Mustafa, şahitliğinde, alâkadarların kendi evine misafir geldiklerini, yemek yediklerini, lâkin dinî usulle nikâhları kıyılmadığını söylemiş, karısı Ayşe de «Halis, yalnız yemekten sonra sofra duası okudu» demiştir. Bunun üzerine, hâkim Atıf, sormuştur:

— Sofra duasından maksadınız nedir?

— Yani, yemekten sonra el açıp Allaha şükretti, demek istiyorum!

— Halis, her yemekten sonra böyle sofra duası okuyarak şükreder mi?

— Efendim, o gün misafirlikte olduğu için, böyle yaptı, tabiî..

— Yani, bu dua, nikâh duası değildi?

— Hayır!

Aziz ve Hasan isimlerindeki şahitler ise iddiayı teyit etmişlerdir. Muhakeme Müddeiumuminin mütaleasına kalmıştır.

Edebî Roman: 65

KOLKOLA

Müellifi: Nizamettin NAZİF

rumunda yatarsa meşhuur olmaz mı madam?

Adı ne?

— Zekâi Bey.

— Peki, niçin pastaneye girmesine patronunuz müsaade etmiyor.

— Bardakları kırmasından bıktık da.

— Tuhaf! Ya niçin hâlâ bey demekten vaz geçmiyorsunuz?

— Bir hafta hamallık yapar, kazancını bir saatte eritir. Yirmi kuruşluk alış veriş etti mi bilin ki bir lira bahşiş bırakacaktır. Her şeyini kaybetti amma beyliğini ölünciye kadar muhafaza edeceğine şüpheniz olmasın.

— Belli... - dedi Naci - belli. Bir romanı olduğu muhakkak.

Köprüden Yalovaya giden vapur, kışın bu aylarında Büyükadaya uğrıyan son vapurdur da. Bunun için yolcuları biraz kalabalık olur. Naci ile Rezzan iskeleye vardıkları zaman, yolcular büyük kapıdan çıkmakta idiler. Bunun için iki üç dakika kadar beklemeğe mecbur kaldılar. Bu müddet, hamalın valizleri vapura yerleştirmesine kâfi gelmişti. Şiddeti. Şiddeti artan kardan korunarak açık iskelede koşarlarken onun dönmekte olduğunu gördüler. Naci derhal hazırladığı parayı ona uzattı:

— Yine görüşelim Zekâi Bey.

— Çok memnun olurum efendim.

Fakat uzatılan parayı almak istemedi. Naci ile Rezzanın bütün ısrarlarını reddetti. Başındaki bereyi çıkararak hafif bir reverans yaptı:

— Şüphesiz çok defa dostlarınıza ufak yardımlar yapmışsınızdır. Bu yardımlarınıza mukabil bir dostunuzun sizi tediye etmek aklına gelmiş midir? Haydi dostlarım, gidiniz ve eğleniniz. Sevişiniz ve her şeyi hoş görünüz. Yalnız eğleniniz. Hayat pek kısadır.

Vapur kalkmak üzere idi. Kaptan iskele üzerindeki yolcuları gördüğü için acı acı düdük çalıyordu. İster istemez hamaldan ayrıldılar.

★

Bu gece, birinci mevkideki Yalova yolcuları beş çiftten ve üç tekten ibaretti. Teklerden biri gözlüğünü takmış, başını gazetesine eğmiş bir ihtiyardı ki Yalovaya dinlenmek için gitmekte olduğu muhakkaktı. İkinci tek, başını denizden tarafa çevirmiş, açtığı bir sepetten aldığı sanduviçleri iştehа ile kemiren bir şişman kadındı. Diğeri ise, ikide bir altın saatini çıkaran ve yanındaki paketlerin bolluğundan, İstanbula alış veriş için gidip döndüğü anlaşılan bir bakkala benziyordu.

Çiftlere gelince... Bunlar, dünyayı unutmuş yalnız yanındaki ile meşgul insanlardı. İçlerinde birbirine uygun olanı da yoktu hepsi başka başka kanepelerde oturdukları için hepsinin de rahatsız edilmemek arzusunda oldukları anlaşılıyordu.

Birinci çift şişman, ablak yüzlü bir erkekle zayıf bir kadından mürekepti. Kadın, yahut kız nihayet yirmi yaşında vardı. Tepesinde bir tutam saç bulunmıyan ve bıyıklarına düşen kırlardan erkeğin en insaflı tahmin ile elli yaşında olduğu belliydi.

İkinci çift kırklık bir kadınla yirmi yaşında bir delikanlıdan mürekkepti. Kadın, belki pek zarif giyinmiş değildi. Fakat kılığından kıyafetinden bir hayli para sarfederek giyindiği anlaşılıyordu. Bunun parmaklarında yüzükler vardı ve kulaklarında salkım küpeler sallanıyordu. Birinci çiftte erkek kadına yaklaşmakta ısrar ederken bu çiftin kadınında erkeği kucaklamak istiyormuş gibi bir hal seziliyordu.

Üçüncü çift Rezzanla Nacinin bulunduğu kanepeden en iyi gözüken çiftti. Koyu gri paltosunu omuzuna almış ve şakakları kırlaşmış saçlarını dikkatle taramış bir erkek ki pantolonunun tığ gibi ütüsünden, valizini damgalayan sayısız otel etiketinden ve ipekli gömleği ile kravatındaki renk imtizacından zevki, serveti yerinde bir adam olduğu söylenebilirdi ve şapkasını elinde tutan, gür sarı saçları dalga dalga omuzlarına düşen, nihayet on sekiz yaşında bir kız ki bir resimli Fransız mecmuasını okuyor ve arasıra yanındaki erkeğe, tırnakları açık kırmızıya boyanmış parmakları ile bir şeyler gösteriyordu.

Kız, çok şık giyinmişti. Kanepe üzerine attığı eldivenleri ile çantası, kendisi için ne çok para sarfedildiğini kâfi derecede izah ediyordu.

Rezzan bunları gözünün kuyruğu uile işaret ederek Naciye fısıldadı:

— Daktilosu olacak...

— Tanıyor musun?

— Karısı pek dostumdur.

— Kendisini de tanır mısın?

— Mollanın mektep arkadaşı ayol...

— Çattık desene...

— Ehemmiyet verme ikimiz de cürmü meşhut halindeyiz.

Bu cürmü meşhut terkibi de delikanlıyı güldürdü:

— Zaten alıştık artık.

— Evet... Piştik. Karısı duyarsa tepeler bunu. Cadalozun biridir. Fakat öyle zarif, öyle güzel kadındır ki.

— Türk mü?

— Tabiî. Tatunzadeleri hiç işitmedin mi? En büyük toptancılardan biri. Karadenizlidirler.

— Evet...

(Arkası Var)

AVRUPA HARBİNİN YENİ MESELELERİ

...malı kumandanın sergüzeşti

...: Ali Kemal SUNMAN

...denberi nerede olursa, ...arsa yapsın düşman tarafına ...mek hiçbir zaman iyi gözle ...ülmemiştir. Tarihte bunun ...misalleri olduğu da malûm. ...n tarafına geçmek türlü ...ur diyorlar: Ya ehemmiyetli ...mıyan bir adamın zayıf ta... düşmanlar tarafından keş... ...ek ve onu o suretle tatmin ...elde etmek vardır. Yahut ...ir adam kendi arkadaşları... ...ial besliyerek intikam duy... ...e öbür tarafa geçer. Yahut ...aşk macerası yüzünden ar... ...şey gözünden düşerek düş... tarafındaki sevdiğini bula... ...k için gider. Kendini tehli... ...sarılmış bularak canını ...abilmek için en iyi çareyi ...n tarafında bularak giden... ...vardır. Her ne olursa olsun ...lerin her biri bir zâf ve ...un neticesi oluyor. Onun i... ...şman tarafına geçmek ko... ...y mazur görülmemiştir. A... ...nberi yerleşmiş ve değiş... ...böyle bir hüküm var.

...de zâhiren düşman tarafına ...gibi görünerek orada neler ...ittiğini öğrenmek maksadi... ...eket edenler de olmuştur. ...da yine memleketi namına ...n tarafı ile konuşarak a... kavgayı yatıştırmak mak... ...bazı tekliflerde bulunsun ...önderilmiş olanlar da bulu... ...Böyle nazik işlerde son ...ustalıkla hareket etmek lâ... ...eldiği için gönderilen kimse... ...e kaçmış gibi gösterilmesi ...hesaba daha uygun gözükür. ...n da türlü türlü misalleri ...Fakat düşman tarafına ...ek denince hatıra en meşhur ...hraman olan eski Romalı ...ndan Koryolanus gelir. ...kumandan hakikaten bir ...kahramanıdır. Cesaret, me... ...sevk ve idare ne istenilirse ...ünde var. Bununla beraber ...aris, son derece mağrur bir ...dır. Kazandığı şan ve şeref ...ururu daha artmıştır. Ken... ...itham edenlere karşı o ka... ...zamet ve istihfaf ile muka... ...etmiştir ki taraftarlarının ve ...arlarının müzaheretine ...n Romalılar onu bir tarafa ...kten kendilerini alamamış... ...Bu pek gücüne gitmiş. Ro... ...ne Romalıları hiç affedeme... ...Bu infialin şiddetine bak... ...ki o kadar çok döğüştüğü ...larının yanına kaçmayı, Ro... düşmanlarile beraber ol... ...ile gözüne almıştır. Koryo... ...daha ileri gitmiş, kendi mem... aleyhine Volskları tahrik ...düşman ordularının başına ...k Roma kapılarına kadar ...ir. Koryolanus kendini o ...büyük görüyordu ki kıyme... kendi memleketindekiler ta... ...an takdir edilmediği cihetle ...nlarına hizmet etmeği bu ...eti için daha okşayıc bulu...

...mevzu baz büyük şairler ta... ...dan yazılmış meşhur facialar... ...vir edilmiştir. Kendisini baş... ...hun o kadar yukarısında gö... ...azamet ve ihtirasını bir türlü ...n edilememiş sayan Koryo... ...gibi bir şahsiyet daha canlı-

Düşman tarafına geçenler, neden ileri gelirse, gelsin, eskidenberi hiç iyi görülmemiştir. Meşhur Romalı kumandanın hareketi bunun en unutulmaz misalidir..

olarak Şekspir tarafından anlatılmış bulunuyor. Onu büyütmüş olan anası, tam manasile bir ev kadını olduğu için hürmet duyulan karısı ile facianın diğer şahısları İngiliz şairi tarafından pek kuvvetle gözönüne konmuştur. Şekspir o faciada hayatının türlü değişiklikleri ile yaşıyanların nasıl kâh elüstünde gezdirilerek, kâh da bir tarafa bırakılıverdiklerini en canlı surette anlatmıştır.

Koryolanusun Volsklara geçmesinde ne para tamaı, buna benzer ne de diğer herhangi bir zâf eseri görülüyor. Onu böyle bir harekete sevkeden hep yenemediği gurur ve azameti olmuştur.

Onun için beyhude yere söylememişler: En büyük kahramanlık insanın kendi ihtiraslarını yenebilmesidir. İhtiraslar insana galip gelirse felâket..

Bununla beraber Şekspir ahlâk dersi vermek için söz almış değildir. İnsanların gördüğü gibi anlatmak istemiş. Tasvir ettiği facia Menenius gibi sakin, yalnız vazifesini bilen kendi halinde ve lâtifeci insanlar olduğu gibi dünyaya sığamıyacak kadar kendilerinde büyüklük farzedenler de vardır. İstiyen onu beğenir, istiyen ötekini.

HALK SÜTUNU

İş Ve İşçi Arıyanlar, şikâyetler, temenniler ve müşküller

İş arayan genç bir kız

Lise tahsilini bitirmiş genç bir kız, resmî ve hususî müesseselerde, yazıhanelerde iş aramaktadır. İş sahiplerinin Son Telgraf Halk sütunu vasıtasiyle «Nebahet» ismine müracaatları rica olunur.

İş arıyan iki genç

17 yaşında 10 uncu sınıfı pek iyi derece ile geçmiş, kimsesiz bir gencim. Tahsilimle münasip her işte 30—35 lira ile çalışırım. Adresim: Karaköy Necatibey Cad. No. 190 da Hasan.

★ 16 yaşında ortamektebin üçüncü sınıfına terfi etmiş kimsesiz bir gencim. Az bir ücretle münasip bir iş arıyorum. Lûtfen Karaköy Necatibey cadesnde 180 numarada Genç adresine müracaat olunması.

Daktilo bilen orta mektep mezunu bir genç kız iş arıyor

Orta mektep meznuu 20 yaşında mütevazi bir aile kızıyım. Yazım düzgün, muntazam olduğu gibi ayrıca daktilo da biliyorum. Mali vaziyetimizin imkânsızlığı yüzünden çalışarak hayatmı kendim yapmak mecburiyetindeyim. Resmî, hususî müesseselerde, yazıhanelerde kanaatkâr bir ücrtle bana iş vermek lûtfunu göstereceklerin Lûtfen Son Telgraf halk sütununda Muallâya bir mektupla müracaat etmelerini hürmetle dilerim.

Aranıyor

Seferberlikte 5 inci menzil Bandırma merkez hastanesi küşadında sertabip Hikmet Bey maiyetinde gönüllü hastabakıcı idim.

Hey'etten almış olduğum şahadetname ve hastaneden aldığım Bonservisimi zayi ettim. Hayırsever vatandaşlardan yukarda zikrettiğim Sertabip Hikmet Beyin adresini bildirmesini rica ederim.

Adres: Nuruosmaniye cad. No. 102
Radiye ÇELİK

Bizbize

Kaç ay sürecek!

Bir kararla, İstanbuldaki nakil vasıtalarının maskelenme hali kaldırılmaktadır. Fakat, nakil vasıtaları idareleri, mskelenme tertibatını daima hazır bulunduracaktır.

Maskelenme kararından veya kaldırılmasından bahsederken, Şirketi Hayriye vapurlarını hatırlamamak mümkün mü? Amma, Şirketi Hayriye İdaresi kızacak, sinirlenecekmiş; Olabilir. Çünkü, her doğru söze, her tenkide, herkes kızar.

Maskelenme kararını en fena tatbik eden İdare Şirketi Hayriye idi. Vapurlara bakınız. Bazı ampuller beyazdır, bazıları mavidir, bazıları kısmen mavidir. Bir çok ampuller ise, hiç yoktur. Geceleri yolcular karanlıkta gider, gelir.

Anlaşılıyor ki, Şirket, maskelenme işini en ucuza mal etmek yolunu tutmuş ve bu işte muvaffak olmuştur.

Şimdi, bu karar kaldırılmış bulunuyor. İdarenin, yolcuların gözlerinin sıhhatine daha fazla alâkasızlık göstermiyerek, bütün ampulleri yerlerine sağlam olarak takmayı ve vapurları iyi tenvir etmeyi herhalde hatırına getirecektir.

Fakat, bakalım, Şirket, bu işi kaç ayda tamamlıyacak?.

BÜRHAN CEVAT

Belediye Reis Muavininin teftişleri

Belediye Reis Muavinimiz B. Lûtfi Aksoy dünkü pazartesi günü resmî tatil günü olmasına rağmen Üsküdar, Kadıköy semtlerinde teftiş ve tetkikler yaparak çalışmıştır. Mumaileyh bu meyanda açıkta et satan 2 kasapla, meyvaları çürük olan 6 manavı ve ekmekleri iyi pişmemiş olan 4 fırıncıyı tecziye etmiştir.

DOKTOR DİYOR Kİ

Biraya Dair

Yaz mevsiminin hiç şüphesiz en çok sarfedilen meşruplarından biri de biradır. Bira, yüzde üç, dört nisbetinde alkollu bir içki olduğu için, herhalde diğerlerine tercih edilmektedir.

Bira malûmdur ki arpadan çıkarılmaktadır. Hele yaz mevsiminde revacı diğer içkilere nazaran fazladır. Arpayı fabrikada filizlendirirler, bu filizlenmede diyastez denilen bir madde hasıl olur. Bu madde su ve hararet vasıtasiyle tahammür ettirilir. İçine de Ömür otu ilâve edilerek lezzeti temin edilir.

Bununla beraber, ayran, çeşit çeşit nefis meyva şerbetleri dururken, biraya bile rağbet etmemek gerektir. Ömür otunun terkibinde uyutucu madde olduğu için, bira az çok baş ağrısı da verir. Gerçi böbrekleri yıkar derlerse de, yorduğunu da hesaba katmalıdır.

MAHKEMELERDE:

"GENÇLİĞİ ANLARIM AMMA ZORLA GÜZELLİK OLMAZ!„

"O kadar hoşuna gitti ise sen kendi evine al da kızını veriver!„

Yazan: **HÜSEYİN BEHÇET**

Yaşlıca bir adamla henüz şabı emret bir genç, hâkimin karşısında oturuyorlar. Hâkim elindeki iddianameyi okuduktan sonra yaşlıca adama:

— Kalkınız! dedi. Anlatınız bakalım...

Yaşlıca adam ayağa kalktı.. Bir iki defa yutkunduktan sonra:

— Bu, bir değil, beş değil efendim.. dedi. Artık her güne bindi. Gençliktir, anladım amma, zorla da güzellik olmaz.

— Hayır! Hâdiseyi anlatınız.. Davanızı söyleyiniz!. Nasıl oldu?

— Efendim.. Bu delikanlı bizim kıza âşık olmuş.. Gece demiyor, gündüz demiyor, peşine düşmüş, bir türlü ayrılmıyor. Bizim kız da yüz vermiyor. Birkaç kere bana şikâyet etti. Kolladım.. Sokakta yakalayıp kulağını büktüm..

— Yavrum, dedim. Sen şu işten vaz geç. Böyle kız alınmaz. Evlenmek istiyorsan, niyetin ciddî ise, çalış, adam ol, elin ekmek tutsun.. Adam gibi gel, benden iste.. O vakit düşünürüz. Yoksa, böyle sokakta peşine düşmekle, kız değil, hava alırsın!

— Benim bir şeyden haberim yok, beyefendi, dedi, sıvıştı.

Ondan sonra kız yine şikâyet etti. Yine peşine takılıyormuş.. Ben de görüyorum.. Sabah akşam, evin önünden eksik olmuyor.

Dün akşam kız sokaktan geldi.. Nefes nefese soluyordu..

— Ne oldu, kızım? Nedir bu halin? diye sordum.

— Babacığım.. O çocuk yine peşime takıldı.. Galiba sarhoştu. Yıkıla yıkla yanıma geldi.. Bir şeyler söyledi amma, anlıyamadım.. Çok korktum, kaçtım.. dedi.

Entarimle, ayağımda, terliklerle sokağa fırladım. Köşebaşında bunu gördüm.

— Bana baksana biraz! dedim. Durdu..

— Ne istiyorsun? dedi.

Yanına yaklaştım.

— Sana tenbih etmedim mi? Burada hâlâ ne arıyorsun? Kızdan ne istiyorsun.. Şimdi seni kulağından yakalayıp polise teslim edeyim mi? dedim.

Baktım, yan yan üzerime doğru geliyor. Geldi geldi de:

— Sen ne demek istiyorsun? dedi.

Dikkat ettim.. Kızın dediği gibi hem sallanıyordu, hem de ağzı leş gibi rakı kokuyordu.

— Sen hem de sarhoşsun! dedim. Utanmıyor musun? Bu yaşta böyle yaparsan, ileride kimbilir daha neler yapacaksın!..

— Sana ne! Sen ne karışıyorsun? dedi. Dikkat ettim. Bir eli cebindeydi. Elinde bir bıçak olduğunu farkettim. Demek, beni vurmak için hazırlanıyordu.

Karşıda bakkal Kâmil Efendi var.. Ona seslendim.

Adamcağız koştu.. Ben bağırınca da bu bıçağı çekti.. Bıçağı çekince, kızım da feryat ederek koştu.. Meğer kapıdan seyrediyormuş..

— Eyvah! Babamı öldürüyorlar diye bağırmağa başladı.

Kâmil Efendi kuvvetli adam.. Gelip bunu kıskıvrak yakaladı. Ben de kolundan tuttum. Elinden bıçağı aldık. Yani, Kâmil Efendi yetişmese, Allah bilir amma, niyeti fena idi...

Yaşlıca adam, tekrar bir iki defa yutkundu.. Alnında boncuklaşan ter tanelerini cebinden çıkardığı bir mendille sildi. Kanepeye oturdu.

Hâkim maznuna:

— Sen kalk bakalım Hulûsi, dedi! İşittin ya!. Ne diyeceksin?

— Yalan efendim, hepsi yalan! dedi maznun. Ben akşam bir parça çakır keyiftim. Ferhundeyle bir müddettenberi konuşuyoruz. Akşamları evden çıkar.. arka sokakta dolaşır, konuşuruz. Sonra, onu eve bırakırım. Dün akşam da beraber sinemaya gittik. Sinemadan döndük.. Ben Ferhundeyi eve bırakacaktım.. Köşebaşında babasına rastladık.. Önce o bizi görmedi. Kız, yavaşça sıvıştı.. Babasının yanından geçerken, babası farketti. Köşede beni de gördü.. Mahalle bakkalile beraber üzerime hücum ettiler. Kaçayım dedim, kaçamadım. Köşebaşında yakalayıp adamakıllı döğdüler.. Sonra da, üzerimi aradılar. Cebimde bir sustalı çakı vardı. Onu çıkardılar.

— Vay, sen bize bıçak çekiyorsun, ha? diye çakıyı elimden aldılar. Bekçiyi çağırıp teslim ettiler. Ben bıçak çekmedim.

Bakkal Kâmille davacı Mehdinin kızı Ferhunde şahit olarak dinlenildiler. İkisi de davacının sözlerini teyit ediyorlardı.

Maznun Hulûsi, ikisine de itiraz etti:

— Bunlar yalan söylüyorlar. Kız, tabiî babasından korkuyor. Kabahati üzerinden atmak için öyle söylüyor. Benim de şahitlerim var. Hepsi biliyorlar.. Biz Ferhundeyle hergün beraberiz.

Maznun, şahit olarak dört beş isim saydı.. Adreslerini de verdi.

Hâkim:

— İcabı düşünüldü.. dedi. Maznun Hulûsinin gösterdiği müdafaa şahitlerinin celbine ve maznunun tevkifine karar verildi.

Maznuna döndü:

— Seni tevkif ediyoruz, Hulûsi... Bekçi, bunu bırakmayın.. Şimdi tevkif müzekkeresi kesececeğiz.. Aşağıda, jandarmaya teslim edersiniz.

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Başmuharrirler Ne Diyorlar?

İKDAM

B. Abidin Daver «İtalyanın Habeşistandaki son günleri» isimli bugünkü baş yazısında:

«Habeşistanda kalan mahdut birlikler Habeş kuvvetleriyle beraber, temizleme harekâtına devam etmektedirler. Şimdi Amba Alagi'nin teslim olması üzerine bir miktar İngiliz kuvvei daha serbest kalacaktır.

Meselenin asıl mühim tarafı, Şarkî Afrika İtalyan İmparatorluğunun dört ay içinde tesfiye edilmiş olmasıdır. Bu müddetin kısalığı, İtalyanın Şarkî Afrikada sağlam bir İmparatorluk kuramamış olduğunu göstermesi itibariyle dikkate lâyıktır. Nitekim Şimalî Afrikadaki Libya müstemlekesinin yarısı da 180 bin kişilik bir ordu ile beraber iki ayda eriyip gitmişti. Bu defa, İtalyanları tekrar Sollum'a getiren İngilizlerin bir hatasından istifade eden Almanlar olmuştur.

İtalya, Afrikada başına gelenlerden iberet almak lâzım gelirken şimdi Dalmaçyanın Hırvatlarla meskûn kısmını ele geçirmek ve Hırvat tahtına bir İtalyan prensi oturtmak suretiyle yeni bir hata işliyor. Bu hatasını da ödiyecektir.» demektedir.

CUMHURİYET

B. Yunus Nadi «Garpten Şarka» isimli bugünkü baş yazısında ezcümle:

«Anlaşılan hakikat şudur ki Akdenize müteveccih Mihver plânı Fransız — Alman anlaşmasına istinaden Garpten Şarka yapılacaktır:

Evvelâ Şimali Fransız Afrikasından istifade olunarak Süveyş üzerine, ki bunun neticeleri Orta Şarkı da ihtiva etttikten sonra Hind denizine kadar uzanır.

Saniyen, hattâ İspanyanın muvafakat etmemesi takdirinde dahi gene Şimali Afrika Fransasından istifade olunmak suretiyle Cebelüttarık Boğazına, ki bunun neticesi de Afrikanın bütün Garp Atlantik sahillerine yayılır.

Bellibaşlı ilk iş Mısır ve Süveyştir, ve işte bu seferin Mihverce tasavvur edilen yürütülmesi şekli ed artık taayyün etmiş gibidir: Şimdi yapılmakta olan hareket şeklini takviye edecek yeni kolaylıklarla Garptan Şarka doğru, yani Tarablusgarp — Libya yolile Mısır ve Süveyş üzerine.

Fransanın bu işe fiilî müzaheretini ilâve etmesi ihtimal haricinde değildir. Ahlâki bakmdan izahı zor bir keyfiyet olduğu için Fransa İngiltere aleyhinde hareket etmek kararından uzak bulunduğunu söylemekte ise de tutulan yol bu sözlerle hafifletilmiyecek surette ağırdır.

Böylelikle bu yeni dünya harbi en karışık şeklini ve en umumî mahiyetini almış olacak, çünkü bunun neticesi olarak Amerika da Fransaya karşı çok sarih surette aleyhtar fiilî husumet vaziyeti alacaktır.

Bunlar Mihverin plânları. Muvaffakıyet ihtimali büyük olmak için takviyesne azamî surette çalışılan plânlar.

Anglo — Saksonlardaki aksülâmel çok şiddetlidir. Tabiî onların da buna karşılık plânları vardır, ve daha da olacaktır.» demektedir.

TAN

B. Zekeriya Sertel «Almanyanın seçtiği yol» isimli bugünkü baş yazısında:

«Görülüyor ki Almanlar, Suriye ve Irak'a gitmek için çetin olduğunu bildikleri Türkiye yolunu bırakarak, Ege Deniz yolunu seçmişlerdir. Fransa ile yapılan anlaşmanın ve İspanya ile cereyan eden müzakerelerin mahiyeti henüz ifşa edilmediği için Almanların ayni zamanda Garbî Akdenizde de faaliyete geçip geçmiyeceklerini bugünden kestiremeyiz. Yalnız bütün hâdislerin böyle bir ihtimali günden güne kuvvetlendirmekte olduğuna şüphe yoktur.» demektedir.

VATAN

B. Ahmet Emin Yalman «Yarı yarıya uydukları örnek» isimli bugünkü baş yazısında ezcümle:

«Bazı milletler Türkiyenin örneğini yalnız mücadele bakımından takip ederek menhus talihlerini yenmişlerdir. Fakat bu örneği sonuna kadar takip edebilselerdi bugün bambaşka bir âleme kavuşmuş olurduk.» demektedir.

GÜNÜN TENKİDİ

İmlâ klavuzu üzerine çıkan broşüre dair

Türk Dili Tetkik Cemiyeti: «Yeni imlâ kılavuzu üzerine bir Öntasar» isimli bir broşür neşretmiş.. Bu broşürü henüz görmüş değiliz. Bir arkadaşın yazısından öğreniyoruz ki, bu büroşür bir anket mahiyetindedi ve imlâmızın vaziyeti, ihtiyaçları hakkında memlekette dil işleriyle uğraşanların, mütehassısların, münevverlerin, hocaların, muharrirlerin fikirleri alınmaktadır.

Temenni olunur ki, bu anketin sonu çabuk toparlansın fikir ve mütalealar çabuk tasnif edilsin ve hiç değişmiyecek kat'î şekiller, imlâmıza bir ân evvel verilsin.

İmlâmızda kat'î kaideler koymak belki kolay ve mümkündür. Fakat, en zor safha, bu kaidelere bütün okur yazarları riayet ettirmektir. Kaideler, kitapların arasında kaldıkça ve herkes, yine kendi bildiği gibi yazdıkça, imlâmızdaki anarşi devam eder, gider.

Bu arada, Dil Cemiyetinin affına mağruren, bir başka noktaya daha temas etmek istiyorum. Ben, dil mütehassısı değilim.

Fakat, son neşredilen broşürün serlevhasındaki «Öntasar» kelimesinin mânasını anlıyamadım. Ayıp değil ya.. Zaten, bilmemek ayıp değil, öğrenmemek ayıptır, diye, bir söz vardır. Ben de, şimdi, bütün kuvvetimle bu kelimeyi öğrenmiye çalışacağım.

Bir kaç arkadaşa sordum, böyle bir kelimeye ne gazetelerde, ne kitaplarda rastlamadıklarını, ne de, konuşulurken duymadıklarını söylediler.

Fazla ulema arasında bulunmadığımız, muhitimiz ve semtimiz halk sınıfı olduğu için, böyle bir kelimeyi işitmedik.

Fakat, bana, ayrıca bir merak ârız oldu: Kitaplarda, gazetelerde rastlamadığımız, konuşulurken duymadığımız böyle bir kelimeyi, acaba, Dil Cemiyeti, neden kullanıyor?. Hayatta böyle bir kelime var mıdır?. Yaşıyor mu?.

Eğer, böyle bir kelime, canlı olarak hayatta varsa cehaletimizi mazur görünüz.

R. SABİT

Açık iş ve memuriyetler

Ortaköy Şifayurduna asistan bir doğum doktorile hastabakıcılar aranmaktadır. İstanbul posta kutusu 254 e eski yeni yazıyı bilir bir daktilo aranmaktadır.

Mahmutpaşada Tarakçılar yanında Kaşıkçı han 2 inci kat 7 7 numaraya 16 - 17 yaş aralarında dokumada çalışabilecek gençler aranmaktadır.

Kefalet verebilecek bir piyango gişesi memuru aranmaktadır. Dördüncü Vakıf hanında 4 üncü kat 35 numaraya müracaat olunmalıdır.

Birimizin Hepimizin DERDİ

Bir türlü çıkmıyan tarifeler!

Sarıyerde lokanta ve birahaneci B. Mahmut yazıyor:

«Belediyemiz mesire mahallerindeki lokanta, birahane, gazino ve kahvehanelerin yeni fiat tarifelerini Mayısın yarısı geçtiği halde elân tesbit ve tatbik etmemektedir. Kaymakamlıklarca bunun 1 ay evvel merkeze gönderildiğini fakat Belediye İktısat Müdürlüğünce bir aydır tetkik ve tasdik edilmediğini işitiyoruz. Esnafın haklarını korumak üzere bu tarifelerin bir ân evvel çıkarılıp biz alâkadarlara tebliğini rica ediyoruz.»

...EBÎ ROMAN: 6

Bir Cinayet Davası

Yazan: ETEM İZZET BENİCE

...yıl Afrikada..» adlı eserim ...bütün bu sadece yol krokisini ...bu maceranın akıllara ...verecek, masalları, mucizeleri bastıracak hikâyesini an... ...ktır. Ben, size yine hikâyenin geliş sırasını kaybettirmemek ...kısaca İstanbula çıkışımdan ...anlatayım. Karaya çıktığım vakit bir deli gibiydim. E...eğilip toprakları öpüyordum. ...Hâkim burada Vedadın sözünü ...sordu:

— 19 yıl içinde karınıza hiç ...mektup yazmadınız mı?.

— 15 sene hayır..

— Niçin?.

— Posta denilen birşey olduğu... bilen yer ve şehir görmedim de ...için.

— Sonra yazdınız mıydı?

— Evet.

— Nereden?.

— Adisababadan.. Hem tuhaf değil mi?. Esirler kampından kaçtıktan sonra aradan kaç yıl geçtiğini ve hangi yıl içinde olduğumuzu ben ancak Adisababada öğrendim ve büyük harpten nasıl çıkıldığını, hangi devletlerin galip, hangilerinin mağlûp olduğunu, dünyanın siyasî coğrafyasındaki değişiklikleri orada sordum da anladım.

İkincisi mektubumu Cibutiden, üçüncüsünü Hüdeydeden, dördüncüsünü San'adan, beşincisini İskenderiyeden, altıncısı Pireden yazdım. Bu 6 mektubun bir tekine bile karşılık almadım. En çok korktuğum şey onların ölümüydü. Bunu aklıma getirdikçe deliye dönüyordum. Yılanlar, çıyanlarla dolu sahralar, kaplanların sürü ile dolaştığı Kongo ormanları, maymunların kuyruk kuyruğa verip kördüğüm oynadıkları Gine sınırları ve bütün yalnızlığım beni hiç korkutmadı. Fakat, beynimi yoran bu ölüm ihtimali beni devirebilirdi.

— Niçin mektuplarınıza cevap verilmemiş?.

Vedat, hâkimin bu suali karşısında başdönmesine uğramışların sarsıntısı ile başını iki tarafına sarkıttı, sonra kesik bir ifade ile:

— Söyliyeceğim..

Dedi, devam etti.

— Onlar yaşıyorlar mı, öldüler mi?. Hiçbir şey bilmiyorum. Fakat onları bulmak için içimde bir inat vardı, doğru Beyazıda onları bıraktığım eve gittim, kapıyı çalarken karımı, kızımı birer birer gözlerimin önünden geçiriyorum. Karım biraz daha yaşlanmış, yüzünde titizliğin çizgileri belirmiş gibi, kızım büyümüş, tahayyülümdeki inkişafile serpilmiş bir halde göz kapaklarımı dolduruyordu. Kapıyı bir Arap kadın açtı.

Onun telvekarası suratını görmek birdenbire sinirlerimi bozdu, yine mi karşımda bunlar?. diyen bir isyan duydum. Artık kahve telvesi surat, kömür renginde deri görmekten bıkmıştım.

— Kimi istiyorsunuz?.

Dedi,

— Şükriye evde yok mu?.

Diye sordum, arap kelimeleri konuşmıyan, fakat fıslıyan ve dilinin ucunda öttüren sesile:

— Hangi Şükriye, burada Şükriye yok!.

Dedi.

Sözüme heyecanla eklemiştim:

— Ya Güzin?

— Güzini de tanımıyorum.

Bu sahne, 19 yıl hep o kapıya çıkmak için sabırsızlanan ve yaşamanın hedefini yalnız ona bağlıyan bir insan üzerinde ne kırıklık ve ne isyan yaparsa benim üzerimde de onu yaptı. Şaşırmıştım, kafam durmuştu, dilim şaşırıyordu.

— Ya nerelerde onlar?.

Dedim. Arap kadın:

— Bilmiyorum. Başka yerden sorun.

Dedi, kapıyı yüzüme kapadı. Parslarla kapıkomşuluk ettiğim Afrika yaylalarının gecelerinde bile bu andaki zayıflığımı, kimsesizliğimi duymamıştım. Kapıya baktıkça bir baş dönmesi içinde bunalıyor, sanki bütün evler kendilerini bir yeldeğirmeninin fırıldağına bağlamışlar gibi gözümde dönüyorlardı.

Bir saniye düşündüm:

— Bu ev bizimdi?.

Satıldı mı?.

Karım, çocuğum öldüler mi?

Bir başka yere mi gittiler?

Kapıyı tekrar çaldım.

Arap kadın yine geldi.

— Ne istiyorsunuz yine?

Dilim dolaşa dolaşa:

— Bu ev Şükriyenin değil mi?

Dedim.

Arap sert bir hiddetle:

— Hayır, Rıfkı Beyin evi..

Dedi. Kapıyı yeniden kapamağa hazırlandı.

— Müsaade ederseniz birşey daha sorayım..

Dedim.

— Bu evde kiracı mısınız?

— Hayır.. Kendimizin..

— Kaç yıldır sizde?.

— 10 senedir burada oturuyoruz.

— Bu evin eski sahibi Şükriye nerede?.

— Bilmiyorum, biz evi Sadrettin Beyden satın aldık.

Dedi, o, yine kapıyı kapadı ve ben yine sokakta kaldım.

Kendi kendime:

— Ne bahtsız adammışsın Vedat. Çırpın, didin, gel, vapurdan çık, koşa koşa buraya kadar gel ve yine 19 yıl bütün bir hedef diye beklediğin karından, çocuğundan uzak kal..

Dedim, makinesi istoper etmiş bir motörü çalıştırır gibi kafamı yeniden işletmeğe başladım:

— Bunları nerede bulabilirim?. Kimden öğrenebilirim?.

(Arkası Var)

HİKÂYE

Çifte bahtsızlık..

Yazan: **FAİK BERCMEN**

— Neye lâf anlamıyorsun Mahmut, ne diye şimdi İstanbula ineceksiniz?

— Ne yapalım anne Ali ile biraz eğlenecektik. Bu gece herkes gidiyor, biz de biraz bayram yapalım..

— Oğlum bu kalabalıkta, gece yarılarına kadar nerelerde sürteceksiniz? Allah muhafaza etsin..

— Birşey olmaz anne bebek miyiz biz?

Ali de söze karıştı:

— Amma tuhaf düşünüyorsun teyze?

Bayan Cemile onlara söz yetiştiremiyeceğini anlayınca hemşiresi vesileden medet umdu:

— Sen de oğluna bir şeyler söyle Vesile.. Bu iki çocuğu kendi başlarına nasıl bırakalım?

— Ne diyeceksin ablacığım! Koskoca delikanlı oldular. Ne haltları varsa görsünler.

Kapıdan çıkarlarken her iki anne birden atıldılar:

— Geç kaldmayın, son trenle bekliyoruz.

İki kız kardeş, iki erkek kardeşle evlenmişlerdi. Bahtları birbirine benzedi ve erkekleri ayni yıl içinde arka arkaya öldü. İkisi de yadigâr kalan çocuklarına bütün varlıklarını teksif etmişlerdi.

Gece ilerledikçe Bayan Cemile yerinde duramıyor ve ikide birde kız kardeşine:

— Vesile aklıma fena fena şeyler geliyor, ne diye bıraktık bu çocukları Allah aşkına..

Diyordu.

— Üzülme abla, Allaha emanet, ne olacak?

— Bu bayram geceleri insana hem sevinç ve hem de ıztırap getirir.

Soba çıtırdıyarak yanıyordu.

Saat biri çalmıştı. Yarım saat sonra çocuklar evde olmalı idiler. Vakit geçirmek maksadile eski günleri yadetmeğe koyuldularsa da, bu üzüntülerini arttırmaktan başka bir şeye yaramadı.

Saat bir buçuk.. Bekliyorlar, ses yok. Aradan beş on dakika geçtiği halde yine bir haber çıkmadı. O zaman gayri ihtiyarî Bayan Cemilenin gözleri yaşardı, kardeşi ona sokularak:

— Canım niye bu kadar meraklanıyorsun, otomobille gelirler.. dedi.

Beş dakika sonra, köşkün önünde bir otomobil durmuştu. Kapıyı açan bahçıvanın sesi duyuldu. Hızlı hızlı bir şeyler konuşuluyordu. Bayan Cemile:

— Ah, muhakkak bir felâket var! diye inledi.

Biri hızla koşarak merdivenleri tırmanıyordu. Kapı açıldı, gelen bahçivandı. Yüzü sapsarı ve gözleri dolu doluydu.

— Ne var Osman! dedi söylesene ne var?

— Bir kaza hanımefendi.

— Otomobil kazası mı kim çiğnendi..

— Birisi sağ kalmış hanımefendi geliyormuş..

— Öbürü..

— Hemen ölmüş.

— Ölen hangisi söylesene be adam..

— Söylemediler hanımefendi. «Yalnız birinin çabuk anneme haber ver!» dediğini duymuşlar.

Bahçivan çıktı. Şimdi iki anne karşı karşıya kalmışlardı. Bu müthiş ve korkunç bir sahneydi. İkisi de içlerinden ölenin kendi oğlu olmamasını temenni ediyorlardı. Hangi ana matem tutacaktı, hangisi gözyaşı dökecekti?

İlk olarak tek taraflı bir felâkete uğramışlardı. Bundan sonra artık bir arada yaşamalarına imkân kalmamıştı.

Hiçbir şey konuşmuyorlardı. Bahçede yeniden gürültüler, otomobil sesi duyuldu; sonra birinin koştuğu.. Her iki anne «gelen benim oğlum!» diye mırıldanıyorlardı. Birden salonun kapısı açıldı. Bir ses haykırdı:

— Anneciğim, anneciğim!

Telâştan sesin sahibini tanıyamamışlardı. Gelen Mahmuttu; Bayan Cemile, karşısında oğlunu görünce inledi:

— Ah sen misin Mahmut? Sen misin çocuğum?

Mahmut annesini kucaklamak üzere ilerledi, kadın heyecandan kendini kaybediyordu. Elinin kalbine götürüp bastırmasına meydan kalmadan yere yuvarlandı. «Kalb durmasından» ölmüştü.

Meraklı Şeyler

"Boykotaj„ kelimesi nereden geliyor?

«Boykotaj» kelimesi nereden geliyor? Biz Türkler bu kelimeyi, geçen umumî harpten evvel Avusturya - Macaristan imparatorluğu Bosna - Hersek'i bizden aldığı zaman öğrenmiştik. O zaman, bütün Osmanlılar «Avusturya mallarına boykotaj» yapıyorlardı. Başımıza giydiğimiz fesimizi bile oradan alırdık. Fesleri yırttık. Yerine başımıza fes biçiminde keçe külah geçirdik. Gel zaman, git zaman, boykotaj unutuldu ve Avusturya fabrikalarında yapılan fesler tekrar başımıza geçirildi.

«Boykot etmek» fiilinin aslı bütün dünyaya İngiltereden yayılmıştır. Bu da Kaningem Boykot isminde bir İngiliz yüzbaşısının bu isminden alınmıştır.

Bu yüzbaşının 1870 senesinde, İrlanda da, Ern Kontluğu dahilinde çiftlikleri varmış.

Mahsul bolluğundan dolayı ziraat komitesi herkese olduğu gibi, bu yüzbaşıya da fazla arazi ekmemesini bildirmiş. Yüzbaşı dinlememiş. Bunun üzerine komite «Yasak!» emri vermiş. Çiftliklerde ne kadar adam çalışıyorsa, hepsi de Boykot'u bırakıp gitmişler... Zavallı adam bir başak dahi yetiştiremediği için aç kalmış.

İşte «Boykotaj» kelimesi buradan geliyor. Yani bir şahsı veyahut bir memleketle her alâkayı keserek ve ondan mal almıyarak bu şahsı veya memleketi zarara sokmak için, el birliği yapmak...

DÜNYA MESELELERİ

Gl. GAMLEN Muamması

FRANSA'DA harp mes'ullerini bulmak için, Riyom şehrinde açılan büyük davaya ne oldu?

General Gamlen ve diğerleri aleyhinde yeni yeni deliller mi toplanıyor? yoksa...

Bu harpte Fransa hiç umulmadık bir tarzda sür'atle çöküp gittikten sonra, Mareşal Petenin reisliğinde Vişide teşekkül eden yeni Fransız hükûmeti, bu çöküşün mes'ullerini aramak mecburiyetinde kaldı. Başta Generale Gamlen olmak üzere, bir çok kimseler nezaret altına alındılar. Fransada, Riyon şehrinde bir yüksek mahkeme kuruldu.

Fakat aradan epey zaman geçtiği halde, henüz muhakemenin açıldığına dair bir haber gelmediğine bakılırsa, bu mühim davanın gayrimuayyen bir zamana tehir edildiği anlaşılmaktadır.

Acaba Vişi hükûmeti «harp mes'ullerini» ortaya çıkarmaktan kat'î surette vaz mı geçti, yoksa hâdiselerin basdöndürücü sür'ati içinde, şimdilik bu davaya bakmayı yersiz mi buluyor?. Yoksa yeni delillerin aranmasına mı intizar ediliyor? Buraları malûm değil.

Bir zamanlar, Berlin hükûmeti de harp mes'ullerinin ortaya çıkarılması için muhakemeye süratle bakılmasını istiyor, Vişi hükûmeti üzerinde tazyik yapıyordu. Şimdi bu tazyik gevşemiş olduğuna göre, Almanyanın bundan evvel görülecek daha mühim işleri çıktığına hükmedilebilir.

Eğer günün birinde bu muhakemeye başlanırsa, hiç şüphesiz Riyon hâkimlerinin verecekleri hükümde en başta alâkadar gelen zat, eski Fransız orduları başkumandanı Generale Gamlen olacaktır.

General Gamlen aleyhindeki iddianemede çok müthiş ithamlar vardı.

Bunlara göre, General Gamlen, harbe takaddüm eden senelerde, Fransız ordusunu kâfi miktarda harbe hazırlamamıştır. 1939 senesinde Fransanın askerlik bakımından hazır olduğunu söylemiştir. Halbuki hakikat böyle değildi.

Fransizlar, Majino hattının gerisine çekilmiş, Almanlar da Sigfrid hattı boyunda bekledikleri sırada herkesin «ne tuhaf muharebe bu!» dediği boş geçen aylardan istifade ederek General Gamlenin ordu malzemesi ve teçhizatının boşluklarını doldurması icap ederdi. General Gamlen bunu yapmamıştır. Majino hattına Paristen artistler gönderilerek, bunların eğlenceli vakit geçirmelerini temin ile vakit geçirilmiştir. Nihayet bir çok stratejik hatalar Fransanın malûm askerî felâketini intaç etmiştir.

Riyon mahkemesinin, Fransanın harbe lüzumlu derecede hazırlanmadığı hakkında General Gamlenin mes'uliyetini tesbit etmesi hayli müşkül olacaktır. Gerçi General Gamlen Fransız orduları başkumandanı idi. Fakat politikacılar yüksek harp meclisinin istediği tahsisatı reddetmek veya azaltmak için ne lâzımsa yapıyorlardı. Muhasamatın ilk sekiz ayında Fransız harp sanayiinin mühim bir gayret sarfetmemiş olması noktasında da eski başkumandanın nasıl muatap tutulabileceği mühim bir mesele teşkil edecektir. Hulâsa, Fransayı hezimete sürüklemek suçu ile mahkemeye verilen Gamlen hakkındaki iddiaların her biri ayrı ayrı ehemmiyette birer mevzu teşkil edecektir.

Harbe takaddüm eden senelerde General Gamlenin Alman hazırlıklarına icap eden ehemmiyeti vermediği de başlıca ithamlar arasındadır.

Fransada Alman casusları kaynaşıp dururlarken, Fransız Genelkurmayının Almanyada bulundurduğu casuslar çok kifayetsiz miktardaydı.

Vazifesi itibarile harpten evvelki senelerde, Alman teslihatını takip etmesi lâzım gelen ikinci şube hemen hemen hiçbir faaliyet göstermemiş, ancak muhasamat başladıktan sonra bu şubenin tensikine lüzum görülmüştür.

Fransanın casus ve mukabil casus teşkilâtı çok zayıfı.

İddiaya göre, General Gamlen Alman hazırlıklarına karşı istihfaf göstermiştir. Daha fenası, bu hususta kendisine gönderilen raporlara lâzım gelen alâkayı göstermemiştir. Birçok defalar Almanyaya gidip gelen zabitler, yolcular, gazeteciler, Generalin Alman hazırlığı hakkında dikkatini celbetmişler ve Fransa için yeni harp metodları kullanmak lâzım geldiğinde ısrar göstermişlerdir.

General Gamlen ordunun teçhizi için fabrikaların kâfi miktarda harp malzemesi imal etmeleri hususunda enerjik surette müdahalede bulunmamıştır.

İspanya harbi zamanında Hava Nazırı Piyer Kotun Fransız tayyareciliğini allak bullak etmesine göz yummuştur.

Almanlar, Çekoslovakyaya taarruza geçtikleri zaman, siyasî vaziyet Fransa için gayet müsaitti. Fransa o zaman Sovyetlere de istinat edebilirdi. Fakat General Gamlen böyle müsait bir zamanda Fransanın askerî müdahalesinin şiddetle aleyhinde bulunmuştur. O zaman, Fransız ordusunun iyice hazırlanmadığını ve Sovyetlere de pek güvenilmemesini söylemiştir.

1939 senesinde Fransanın ancak 700 tayyaresi olduğu ve elinde hiç bir bombardıman tayyaresi bulunmadığı halde, Fransanın askerlik bakımından hazır olduğunu söylemiştir.

General Gamlen aleyhindeki iddialar burada bitmemektedir.

Deniliyor ki, muhasamatın başlangıcında, Almanya Polonya ile meşgul olduğu bir sırada, Ren havzasına karşı taarruza geçmemek hatasını irtikâp etmiştir.

Geçen sekiz uzun ay içinde Fran-

(Devamı 6 ıncı sayfada)

KADIN KÖŞESİ

Eğer şişman iseniz, beyaz giyinmeyiniz

Beyaz renk, elbisedeki diğer renklerle birleşerek en güzel, tezadı teşkil ettiği için, yaz tuvaletlerinde aranılan bir unsurdur. Yalnız elbisenizde ve giyinişinizde beyaz kullanırken, bilhassa üç noktaya dikkat etmek lâzımdır:

1 — Beyazın tezat teşkil edeceği renkten başka renk bulunmamalı ve beyaz kısım az miktarda kullanılmalı.

2 — Beyaz parça elbisenin en yakışacak yerine gelmeli.

3 — Beyaz insanı şişman gösterir. Onun içini eğer şişmansanız, beyaz giymekten ve elibsenizde beyaz bulunmasından çekinmelisiniz.

Bunlara göre, size beyaz süs veya beyaz bir kısım kullanabileceğiniz elbiselerden birer nümune verelim.

Siyah veya koyu renk bir ropta yaka ve kol ağızlarına beyaz krep döşin koyabilirsiniz. Elbisenin önüne beyaz tenteli kravat gibi parça da ilâve ederseniz, güzel olur.

Yalnız bu elbisede fazla beyaz bulunduğu için, şapkanızı beyaz intihap etmezseniz, iyi edersiniz. Çünkü beyaz elbisede az bulunduğu takdirde tezat teşkil eder ve güzel görünür. Şapkayı da muhakkak elbisehizin renginde giymeniz lâzım. Çünkü yine birinci kaide icabı, elbisede üçüncü bir rengin bulunmaması lâzımdır.

Beyazın elbisenin yakışacak bir kısmına gelmesi meselesi de mühimdir. Meselâ bir elbisenin üzerinde beyaz kemer ekseriya iyi durmaz. Fakat bu beyaz, kollarda veya yakada iyi durur. Niçin? Çünkü kol ve yaka elbisenin bir bitim noktasıdır. Yani ondan sonra dış muhit başlar. Halbuki kemer elbisenin ortasındadır.

Beyaz ayakkabı da, elbiseden çoraplarla ayrıldığı için iyi durmaz. Yalnız kırda ve deniz kenarında beyaz ayakkabı daha iyi yakışır.

Beyazın vücudü şişman göstermesine gelince, bunun da sebebi vardır ve bu hakikaten çok göz önünde tutulacak bir noktadır.

Beyaz ışık etrafa yayılır ve olduğundan fazla yer kapladığı hissini verir. Bilhassa gözleri biraz zayıf kimseler beyaz bir şeyi olduğundan büyük görürler.

Onun için eğer şişman iseniz, beyaz giymekten kaçınmanız lâzımdır. Zayıf iseniz ve biraz şişman görünmek istiyorsanız, bilâkis beyazı tercih ediniz.

EĞLENCELİ HESAP

Bir çocuk arkadaşlariyle bilya oynarken, elindeki bilyaların evvelâ yarısını kaybediyor. Sonra 15 bilya kazanıyor. Tekrar bu sefer yine elinde bulunan bilyaların beşte birini kaybediyor. Arkasından 15 bilya daha kazanıyor Bu sefer de elindekilerin dokuzda beşini kaybediyor.

O sırada bu çocuğun elinde 60 bilya bulunuyorsa, oyuna girdiği zaman acaba kaç bilyası vardı?

● ●

Bir adamın elinde beş kese kâğıdı var. Hepsinin içinde de 100 tane fındık.

Birinci ve ikinci keselerde mecmuan 52 fındık.

İkinci ve üçüncü keselerde mecmuan 43 fındık.

Üçüncü dördüncü keselerde 31 fındık.

Diördüncü ve beşinci keselerde 30 fındık.

Acaba her kesekâğıdnıda kaç fındık varmış?

● ●

Bir fabrika, senede 4000 otomobil ve motosiklet yapmaktadır.

Bunun için de 14,000 tekerlek imal edilmektedir. Otomobiller için 4 tekerlek ve motosikletler için de 2 tekerlek lâzım olduğuna göre, acaba bu fabrika kaç otomobil ve kaç motosiklet imal ediyor?.

Bekri Mustafa

Yazan: **OSMAN CEMAL KAYGIL**

Tefrika ● No: 65

Erenler, sormak ayıp olmas amma, hangi tarikattensin

Tavukpazarı meyhanelerinin birinde ilk defa tanışmış ve o gece kendisile hayli muhabbet etmiş olduğu Ferhat Cemali Baba idi. Sonra reisin sağındaki kanada dikkat edince onu da tanıdı. O da Güzelim Yusuftu. Fakat bu iş nasıl oluyordu. Ferhat Cemali Baba ile Güzelim Yusuf halis muhlis birer Bektaşî idiler. Halbuki burası bir Rufaî tekkesi idi. Bu meseleyi usulca Cazımın kulağına fısladığı zaman, Cazım ona şu cevabı verdi:

— Onlar yine Bektaşîdir. Fakat bu akşam burada misafir oldukları için muvakkaten Rufaî olmuşlardır.

Sekiz güzel sesli ve gayet usta zâkirin, en tatlı bir tarzda okudukları nihavend ilâhiye uygun olarak yapılan ve biraz da zeybek oyununu andıran bu zikir, şimdi Mustafanın o kadar hoşuna gitmişti ki, âdeta olduğu yerde kendinden geçmiş giyidi. Hele dervişlerin sallanarak sağa, sola döndükçe ve sol diz kapaklarını küt diye döşemelere vurmaları onu dehşetli coşturmuştu. Bir aralık dayanamadı, Cazıma bile bir şey söylemeden olduğu yerden fırlayıp sema'haneye atıldı ve hemen zikreden dervişlerin arasına katıldı. Vâkıa, Mustafa zeybek oyunu gibi, bazı oyunları oynıyabilirdi. Fakat ne de olsa bu, bir zeybek oyunu değildi; bu, nihayet bir zikirdi. Dervişlerin arasına katılınca, evvelâ bir iki bocaladı, yalpaladı. Herkesi şaşırtır gibi oldu. Fakat biraz sonra vaziyetini biraz düzeltti.

Biraz daha sonra ise büsbütün ve tamamile ahenge uyabildi. Mustafa zeki olduğu kadar yüreği temiz, vicdanı saf bir adam olduğu için şimdi sema'hanedeki bu ahenkli ve ruhanî âyin ve bu âyine kendinin de iştiraki, onu kalben, sanki kırk yıllık derviş yapmıştı. Bir aralık Mustafanın zikrederken terlediğini gören meydancı dervişlerden biri, hemen onun yanına koşup başındaki külâhı aldı, yerine bir beyaz takke geçirdi.

Bir aralık kendisini yangözle süzen Ferhat Cemalî Baba onu böyle cuşuhuruş içinde, gözler kapalı, kendinden geçmiş bir halde zikreder görünce içinden:

— Yaa.. dedi, demek Bekri Mustafa da dervişmiş amma bizden saklamış!.

Sema'hanedekilerin içinden Ferhat Cemali Baba ile Güzelim Yusuftan başka Mustafayı tanıyabilen ancak bir, iki kişi olmuştu. Onlar da dervişlerden değil, maksûrede oturup âyini seyredenlerdendi. Zikir bitip de herkes tekkenin sofasına ve muhtelif odalarına çekilirken tekke şeyhinin bir işareti üzerine meydancı dervişlerden biri Mustafayı Cazımla birlikte meriyülhatır dervişlerin odasına götürdü. Burada hatırı sayılan misafir dervişlerle bir kaç da orta derecede şeyh vardı. Burada Mustafayı tanımıyanlar, onu çok uzaklardan, belki de Anadolu veya

Rumeliden yeni gelmiş bir
sanarak kendisine sordular
— Erenler, sormak ayıp
sın amma, hangi tarikatte
Mustafa Cazımın yüzüne
ondan imdat beklerken
cevap verdi:
— Tarikati Bekriyeden!.
Bu sözden, pek birşey
yan şeyhlerle dervişler ga
rip birbirlerinin yüzlerine
larken kurnaz Cazım, o sözü
tevil etti:
— Bizim tarikati Bekriye
anlıyacağınız Tarikati Bek
nin ayrı bir koludur ki bu K
daklıbaba, Bardaklıdede, K
kalender, Hacıharabat Ef
rimizden geçerek gider tâ B
Cemşide dayanır.
Cazımın bu sözlerinden d
birşey anlamıyan şeyhler
vişler, dudak bükerek yine
lerine bakışırlarken tekke
hi ile Ferhat Cemali Baba
dılar ve hemen Mustafa ve C
la gayet samimî birer mu
dan ve öpüşmeden sonra bi
nare çöktüler.
— Ey hoş geldiniz erenler
Mustafa:
— Hoş bulduk!.
— Yahu, aşkolsun, siz d
denmişsiniz amma, bize bi
vermediniz o gece!.
— Malûm 'a, o gece öy
etmişti.
— Sizler tarikati Rüfai
siniz galiba!.
— Bizlerin hangi tarika
duğumuzu şimdi Cazım an
— Zahmet olmazsa bir d
latsın!.
Cazım:
— Efendim, siz de bilirsi
bizler Tarikati Bekriyeden
Ferhat Cemali Baba gülü
rek:
— Kâfi kâfi dedi, anla
Bu sefer şeyh atıldı:
— Tarikati Bekriye mi? İlk
işitiyorum bunu!. Sakın bu
bizim Ferhat Cemali Baba
sup olduğu tarikatin yeni bir
olmasın!.
— Evet onun bir kolu
amma bu kol yeni değil, b
çok eskidir. Bu kol, Çardak
Bardaklıdede, Küplükalender
cıharabat efendilerimizden
gider, tâ hazreti Cemşide da
Şeyh efendi bön bön Ferha
maliye bakarken, o şeyhin
ğına eğildi, usulce:
— Bu bahsi fazla karıştır
lım, alt tarafı Çapanoğlu
dedi.
Şeyh sordu:
— Niçin?
— Çünkü karşında otura
ri meşhur Bekri Mustafadır!
Bekri Mustafa sözünü
şeyh, hemen kendini topladı
— Haa dedi, sizin mensu
duğunuz tarikatin hangi ta
olduğunu şimdi anladım!. Pi
nasıl oldu da yolunuz bu
buraya düştü?

(Arkası

Son Telgrafın Tarihî Tefrikası: 68

TUNA BOYUNDA TÜRK ORDULARI

Yazan: **M. SAMİ KARAYEL**

Fransız şövalyeleri zayiat verdi

Fakat ....nda muhasara alât ve edevat mefkut olduğundan muhasara harekâtı ancak bir abluka tertibatından ibaret olabildi.

Ordu, alât ve edevatın noksanından dolayı harekâtını ağır yapıyordu.

Fakat, Ehlisalip ordularının muhteşem ve müzeyyen çadırları her kesin gıptasını davet ediyordu.

Bilhassa Fransız şövalyelerinin çadırları fevkalâde muhteşemdi.

Fransız ordugâhında içki, ahenk yerindeydi. Hattâ bu şövalyeler sevdiklerini bile beraberlerinde getirmişlerdi.

Yıldırım Beyazıd Macarların hasmane vaziyetini ,Avrupa hükûmetlerile ittifak için kâffesine birer murahhas gönderilmiş olduğunu Bizans İmparatoru Emanoele gönderilen bir mektuptan tamamile anlamıştı.

Fakat o esnada İstanbulu şiddetli bir surette muhasara etmiş bulunduğundan muhasara harekâtını birdenbire bırakmağı arzu etmemişti.

Bundan başka düşmanın sevkulceyş harekâtına devam edebilmek için evvelemirde Niğbolu müstahkem mevkiini zapta kalkışacağını da kestirmişti.

Niğbolu kumandanlığında ise, en cesur ve namdar kumandanlarımızdan Doğan Bey vardı.

Doğan Bey, padişah maiyetinde birçok muharebelerde bulunmuş, şecaat ve cür'etini isbat etmiş bir kahramandı.

Hattâ Yıldırım Beyazıd, Doğan Beyin sebat ve metanetine vâkıf olduğundan anı en mühim kalelerden addettiği Niğbolu kumandanlığına tayin eylemişti.

Doğan Bey Ehlisalip ordusunun tecavüz hareketlerini haber aldığı zaman tertibatını lâyıkile tamamlamıştı.

Ehlisalip büyük bir kuvvetle kale önüne geldiği sırada Türk ordusunun sevkulceyş harekâtını temin eylemek için kalenin son raddeye kadar mukavemet eylemesi lâzımdı. Doğan Bey bunu biliyordu.

Düşmanın ablukası altı gün devam ettiği halde Doğan Bey kahramanane bir surette sebat etti.

Zırhlı şövalyeler, bilhassa Fransızlar bütün cesaretlerile şehre hücum ediyorlardı. Fakat Doğan Bey ve maiyeti mukavemet ettiler.

Fransız şövalyeleri tarafından şehre müteaddit kereler hücum edildiyse de bu hücumların hepsi de kemali sebatla püskürtülmüştü. Düşman çok zayiat verdi.

Bu suretle Ehlisalip orduları Niğbolu önünde durmağa mecbur olmuşlardı. Doğan Bey abluka daha ziyade devam ettiği takdirde imdat kuvvetlerine ihtiyaç hasıl olacağını anladığından, derhal İstanbul muhasarasile meşgul olan Yıldırıma bir haber gönderdi.

Yıldırım Beyazıda çıkan haberci Ehlisalip ordularını bir gece görünmeden geçerek İstanbul yolunu tutmuştu.

Padişah bu haberi alır almaz kimseye birşey söylemedi.

Beyazıd, Edirnenin ilerisinde ordugâhında bulunuyordu. Ağasını çağırarak şu emri verdi:

— Al atı çek!. Benim hareketimi kimseye söyleme. Eğer sabaha kadar dönmezsem ve öğleyi bulursam, o vakit veziriazama gittiğimi haber ver..

Yıldırım yatsı namazını kıldıktan sonra gecenin karanlıklarını yararak ve düşman saflarını geçerek gece yarısından sonra Niğbolu kalesinin tam kapısına dayandı.

Doğan Bey ve muhafızları uyumamışlardı. Herkes nöbet yerindeydi. Beyazıd, kale kapısından ve at üzerinden bağırmağa başladı:

— Doğan!. Doğan!.

Yıldırımın iri ve kalın sesi kale burçlarını titretiyordu. Bu ses, muhafızların ve hattâ Doğan Beyin kulağına da aksetmişti.

Doğan Bey birdenbire irkildi. Bu ses padişahın sesiydi. Yıldırım üstüste bağırıyordu:

— Doğan!. Doğan!.

Muhafızlar korkularından sustular. Fakat Doğan Bey olduğu yerden fırladı. Kale burcuna koştu.

Padişah bağırıyordu:

— Bire Doğan!.

Doğan Bey, burca geldiği zaman alaca karanlıkta ve kale kapısına yakın bir tepede Yıldırımın at üzerinde yalın kiliç durduğunu gördü.

Doğan Bey hayret etmişti. Padişah düşman saflarını nasıl olup da yalnız başına yarıp geçmişti. Fakat Yıldırım böyle şeyleri korkusuzca başlı başına yapabilecek bir yaradılıştaydı.

Yıldırım Doğana sordu :

— Ne kadar erzakınız var?. Ne kadar daha dayanabileceksiniz?

Doğan Bey, erzak olduğunu yalnız imdat kuvvetine ihtiyaç bulunduğunu söyledi.

Yıldırım Doğan Beye şu emri verdi:

— Üç gün daha mukavemet ediniz. Üç gün sonra imdat kuvvetleri gelecektir.

Padişahın bu son emriydi
dan sonra kumandanına hit
— Haydi Allah muininiz ol
Allaha ısmarladım sizi..
Diyerek tekrar gecenin ka
lıklarına gömülerek gerisin
ye atını sürdü.
Yıldırım kemali meharetle
man muhasarasını geçti. ve sü
karşı Türk orduğâhına at sür
başladı.
Fakat gün atmağa başladığı
düşman süvarileri bir Türk
varisinin Türk ordusuna d
doludizgin gittiğini görmüşle
Yıldırım düşman safları
kurtulmuş bulunuyordu. Düş
süvarleri Yıldırımın peşine
tüler.
Padişah arasıra düş
süvarilerinin yetişebilenleri
bediyordu. Bu hâdiseyi uza
Türk sipahileri gördüler.
Türk sipahileri bir Türk sü
sinin düşman süvarileri tara
dan takip olunduğunu görün
leri atıldılar.

(Arkası

Son 24 Saat İçindeki Hadiseler

(Bu yazının metinleri Anadolu Ajansı bültenlerinden alınmıştır)

Telhis eden: *Muammer Alatur*

Berlinden bildirildiğine göre, Fransız gazetelerinin Ruzveltin politikasına karşı giriştikleri şiddetli mücadele ve Amerikanın Fransa işlerine müdahalesini reddeder mahiyetteki neşriyatı Alman mehafilinde alâka ile takip edilmektedir'

Amiral Darlan tekrar müzakerelere devam etmek üzere bugün Parise gidecek iken, dün hareket etmiştir.

Nşredilen resmî bir tebliğde 100 binden fazla Fransız esirinin serbest bırakılacağını bildirmektedir. Fransız mehafilinde bunu diğerlerinin takip edeceği ilâve edilmektedir. Ancak bu esirler avdetlerinde hemen iş bulamıyacaklarından, bu müzakere Paris müzakerelerine mevzu teşkil edecektir. Gelecek esirlerin iskânları için Kızılhaç teşkilâtı tarafından tedbirler alınmıştır. İşgal edilmiş ve edilmemiş mıntakalar arasındaki hattı fasılın değiştirileceği de ilâve olunmaktadır.

GİZLİ ANLAŞMADA NELER VAR?

«Deyli Ekspres» gazetesi, Darlan'la müzakerelerin sona ermek üzere olduğunu yazarak, bir gizli anlaşmadan bahsetmekte ve şu malûmatı vermektedir:

«Musolini, Hırvatistandan tavizat aldığı için Nis ve Savua üzerindeki iddialarından vaz geçecektir. Fakat Amiral Darlan İtalyanın Korsika üzerinde hakkı olduğunu kabul etmektedir. Bu noktanın ileride ifadesi takarrür etmiştir. Amiral Darlan, bir Amerikan veya İngiliz hareketi karşısında Almanya ile tam bir iş birliği yapacağını vadetmiştir.»

FRANSIZ MÜSTEMLEKELERİNİN VAZİYETİ

General Veygand'ın vaziyetini tetkik eden ayni gazete, şimali Afrikada kâfi derecede mühimmat ve benizn olmadığını, bu sebepten limanların istilâsı veya diğer kolaylıklar gösterilmesi hakkında vukua gelecek talepleri reddedecek vaziyette bulunmadığını yazıyor.

Amerikadaki müstemlekelere gelince, Fransa ile Almanya arasındaki işbirliği Amerika aleyhine tevcih edildiği takdirde, Amerikadaki Fransız müstemlekelerini idare için 21 Amerikan devletinin şimdiden hazırlanmış olduğu bildirilmektedir.

GENERAL DÖ GOL'ÜN FRANSIZLARA HİTABI

Hür Fransız Şefi General Dö Gol, radyoda heyecanlı bir hitabede bulunarak, Fransızları «vatanlarını sattıktan sonra, şimdi de İmparatorluğu teslim eden hainlere karşı» isyana davet etmiştir. General demiştir ki: «Alman gazeteleri, bütün Afrikanın tek bir kontrol altına alınacağını şimdiden ilân etmişlerdir. Fakat Fransanın istikbalini silâhları ellerinde tutanlar tayin edeceklerdir.»

Amiral Darlan Almanlarla müzakerelere devam etmek üzere tekrar Parise gitmiştir. İlk olarak Almanların serbest bırakacağı 100 bin Fransız esirinin yerleşmesi ve bunlara iş bulunması meselesi görüşülecektir. Vişi mehafili müzakerelerin daha çok şümullü neticeler vereceğini bildirmektedir..

Hür Fransız mehafili İngilterenin Vişi hükûmetine karşı aldığı ve alacağı bütün tedbirleri şiddeti tasvip etmektedir.

Vişi hükûmeti de, Dö Gol taraftarlarına karşı çok şiddetli davranmaktadır. Klermon Ferrandaki askerî mahkemenin üç küçük zabiti idama, 17 küçük zabiti de on seneden müebbed küreğe kadar giden muhtelif cezalara mahkûm ettiği söylenmektedir.

AMERİKA HARİCİYE NAZIRININ MÜHİM BİR NUTKU

Amerika Hâriciye Nazırı Kordel Hull Radyoda söylediği bir nutukta:

1 — Gönderilen harp malzemesinin İngiltereye varması çarelerini Amerikanın temin edeceğini teyit etmiştir.

2 — Hull, sulh tekrar teessüs ederken, Amerikan hükûmetinin dünyaya rehberlik etmesi lâzım geldiği prensiplerini ilk defa olarak izah etmiştir.

Diğer taraftan Amerikada Alman ve İtalyan tebaasının tevkiflerine devam edilmektedir. Polisin kahvehane ve lokantalara girerek, yaptığı tevkifler yüzlercedir.

AMBA - ALAGİ NASIL TESLİM OLDU?

İtalyan tebliğinde, Amba - Alagi garnizonunun her türlü imkân fevkinde bir mukavemet gösterdikten sonra, yiyecek ve içecek sizlikten, yaralıların her türlü tedavisi imkânsız bir hale girdiğinden, bu garnizona muharebeyi tatil emri verildiği bildirilmektedir.

Tebliğe göre, İngilizler İtalyanların cesaretlerini tebcil maksadile, zabitlerin tabancalarını almamışlar ve garnizon, istihkâmdan çıkarken yapılan geçid resminde İngiliz müfrezeleri selâma durmuşlardır.

İngiliz tebliğinde bundan bahsedilmemekte, son derece mebzul ganaim ve külliyetli esir alındığı bildirilmektedir. Alınan esirlerin miktarı 7000 kadar tahmin edilmektedir.

İtalyan orduları kumandanı Dük Daost, General Frauci de esirler arasındadır.

Sollum cephesinde mühim bir değişiklik olmamıştır.

Son Telgraflar

Kanada'da teşkil edilecek Polonya ordusu

Londra 20 (A.A.) — Polonya Başvekili General Sikorski Birleşik Amerika ve Kanadaya yaptığı seyahatten Londraya dönmüştür. Bu ziyareti, Polonya hükûmeti âzasından biri «fevkalâde muvaffak olmuş bir ziyaret» diye tavsif eylemiştir.

General Sikorski, Reisicumhur B. Ruzvelti, Hariciye Nazırı B. Hull'ü, Harbiye Nazırı B. Stimson'u ve Bahriye Nazırı B. Knox'u ve diğer Amerika Nazırlarını görmüş ve Kanadada teşkil olunacak yeni Polonya ordusunun icar ve iare kanunu mucibince teçhizi meselesini tetkik eylemiştir.

Dük Daust

(1 inci Sahifeden Devam)

künse yapmış olduğumdan dolayı müteselliyim.

Kumandanlığımı ellerinize tevdi ediyorum. Bütün bir sene bana müzaheret ettiğiniz ve itimat gösterdiğinizedn dolayı size teşekkür ederim.

Bir kere daha İtalyan kaniyle sulanmış olan bu mıntakaya yakında tekrar döneceğiz.»

Tayyare imaline yarıyan zengin cevherler

Tayyare imalinde büyük ehemmiyeti olan ve alüminyomun ham maddesi bulunan Boksit cevherinin memleketimizde Bandırmadan başka Antalyada, Zonguldakta Kokarsuda, Alanyada, İçelde Sebil köyünde zengin miktarda bulunarak Maden Arama Enstitüsünce faaliyete geçilmiştir.

Baker mağazası Adliyeye verildi

Beyoğlunda Baker mağazası kundura fiatlarında yüzde yüz kırk nisbetinde ihtikâr yaptığı iddiasile Fiat mürakabe Komisyonunca Adliyeye verilmiştir.

Amerika ordusu büyük manevralara çıkıyor

Vaşington, 20 (A.A.) — Cümhurreisi Ruzvelt dün sekiz hava filosunu ve bir piyade taburunu ve bir hava müdafaa taburunu fiili hizmete çağırmıştır. Her filo 31 subaydan ve 116 erden müteşekkildir.

Nevyork, 20 (A.A.) — Harptenberi Amerikan ordusunun en büyük manevraları Vaşington hükûmeti dahilinde başlıyacaktır. Piyade, topçu ve tankların bulunduğu bu manevralara 35,000 kişi iştirak temektedir.

Atlantikte bir Mısır vapuru batırıldı

Nevyork 20 (A.A.) — İngiliz Amerikan seyyar hastaneler cemiyeti tarafından bildirildiğine göre cenubî Atlantikte battığı söylenen Zamzam adındaki Mısır vapurunda 24 Amerikalı seyyar hastane sevkiyatcısı bulunuyordu.

General De Gol

(1 inci Sahifeden Devam)

Nota şöyle devam etmektedir:

«Fransa, yaşının ilerlemesi yüzünden iradesi zayıflamış 85 lik bir ihtiyar tarafından idare edilmektedir. Fransa, Vişi hükûmetinin harekâtından mes'ul tutulamaz. Fransa bütün silâhlarile muharebeye devam etmektedir ve binaenaleyh müşterek düşmana karşı mücadele eden bütün müttefik devletler tarafından muharip bir millet olarak telâkki edilmektedir.»

Rayak bombardımanı

(1 inci Sahifeden Devam)

Vişi 20 (A.A.) — Beyruttan bildirildiğine göre Suriye ve Lübnan fevkalâde komiseri General Dentz umumî emniyete, millî müdafaaya ve askerî vaziyete ait her türlü haberlerin neşir ve tamimini yasak eden bir emirname çıkarmıştır.

HARP VAZİYETİ

(1 inci Sahifeden Devam)

donanması da yenmekten başka bir şey yapmıyor. Alman ordusile İngiliz donanmasının topyekûn bir cephede karşılaşması imkânsız. Ne olacak? Evet benim de kendi kendime sık sık sorduğum meselelerden birisi de budur.

Amerikanın harbe müdahalesinden önce Almanya için bir kat'î netice cephesi gösterebiliyorduk. Bu cephe Britanya adasıydı. Fakat Alman orduları bu adaya çıkmaktan ve işgal etmekten âcizdir. Böyle bir şey olduğunu farzetsek bile harp asla bitmiş olmıyacaktır.

Almanya bu harbe girerken harp iktısadiyatı bakımından iki esasa güvenmiştir:

1) Harp stokları ve Alman sanayiinin takati

2) Avrupa kıt'asının iktısadiyatını Alman menfaatlerine göre tanzim.

Birincisini Alman milleti, ikincisini de Alman orduları temin etti. İngiltereye karşı zafer temin etmek için belki bu imkânlar kâfi idi. Fakat Amerikan sanayii harbe girince, bu iki Alman esası epeyce zayıflamıştır. Artık Almanyanın harbi kazanması için tesadüf ve talihe yer kalmamıştır.

Bu mülâhazalara dayanarak söylüyorum ki, bu harbin topyekûn cephesi harp iktısadiyatıdır. Bu terkipten maksadım: Silâh, yiyecek ve maneviyattır. İşte topyekûn cephe budur. Bugünkü Alman şefleri, Almanyayı geçen harbe nisbetle daha iyi hazırlamışlardır. Zira Alman sanayii imdadına yetişmeseydi, Alman orduları bu kadar zafer kazanamazlardı. Bundan sonra Almanya harp stoklarına güvenemez; zira Bay Hitler son nutkunda harbin 1941 sonunda biteceğine dair Alman milletine hiç birşey söylememiştir. Bundan sonra Almanya Alman sanayiinin takatini arttırmak mecburiyetindedir. Karşısında İngiliz - Amerikan sanayiinin muazzam takati seferber olmak üzeredir. Almanya silâh, yiyecek ve maneviyatça İngiltere ve Amerikadan daha fazla dayanabilecek mi?. Almanyanın aldığı yeni tedbirlere bakılırsa, Alman şeflerinin de buna büyük itimatları olmadığı anlaşılıyor. Alman - Fransız anlaşmasının - benim fikrimce - başlıca sebebi Fransız sanayiinden ve Fransız işçilerinden istifade etmektir. Almanyanın Sovyetler Birliğine karşı ham madde, yiyecek ve petrol meselesinde beslediği ümit de günden güne zayıflamaktadır. Bu zaman geçtikçe daha ciddî bir mesele halini alacaktır.

Avrupanın iktisadî tanzimine gelince, Almanya bunu en mükemmel şekilde yapabilse de harp iktısadiyatını müvazenede tutamaz. İngiliz - Amerikan deniz ablukası yüzünden Avrupa ithalâttan mahrumdur. Halbuki Almanyanın işgal ettiği memleketler iyi tanzim edilememişlerdir. Bu memleketlerde oturan milletler kıtlık ve açlık çekiyorlar. Zaman geçtikçe kıtlık ve açlığın artacağı muhakkaktır. Tarihte büyük cihangirler görülür; fakat istilâ ettikleri yerleri iyi tanzim edemediklerinden, onlardan istifade etmesini bilemediklerinden yıkılmışlardır. Tarihin bu büyük derslerini Alman şefleri elbette bilirler. Fakat Avrupa kıt'asının coğrafî vaziyetini, diğer dört kıt'a ile olan ikmal ve muvasala yollarını değiştirmeleri onların kudretleri haricindedir. Bu tabiate ve Allaha mahsus bir iştir. Onların bu noktada yanıldıklarına kaniim.

İngiltere ve Amerikanın büyük denizlerde uzanan hayat damarlarını kesmek için, Almanyanın Avrupa kıt'asına yayılması kâfi gelmemiştir. İngiliz - Amerikan ablukasile Avrupanın bir çok damarları kesilmiştir. Fakat İngiltere ve Amerikanın hayat damarları henüz sapsağlam duruyor. Almanya Avrupaya ikmal ve muvasala yolları açmağa çalışıyor. Bu çalışmanın ağırlığı Akdeniz havzasında görülüyor. Fakat hava kuvvetlerile denizde ve deniz geçitlerinde hâkimiyet elde edilmiycğini bu bölgdeki harekât göstermiştir. Önünde deniz maniası bulunan Almanyanın arkasında silâh, yiyecek ve maneviyat derdi vardır. Bakalım Almanya bu işin içinden nasıl çıkabilecek?.

Kime karşı müdafaa?

(Başmakaleden Devam)

celbedecek mahiyettedir. İngilizler; ilk tedbir olarak Filistine yakın bulunan hava üs ve meydanlarını bombardıman etmişlerdir. Icabına göre bunu diğer müselsel hareketlerin de takip edeceği muhakkaktır. Zira, Suriye başıboş veya Fransanın elinde mihvere açık bir kapı halinde bıraklamaz ve.. her ne pahasına olursa olsun; Orta ve Yakın Şark emniyetinin muhafazası bakımından bırakılmamak lâzımdır ve hattâ işgalinde gecikilmektedir.

Vaziyet bu derece ciddi, hayatî ve aşikâr iken; Suriyedeki yüksek komiser General Dentz; İngiliz hareketini tasvip veya tereddütsüz Hür Fransaya iltihak edeceği yerde; bilâkis nutku ve zihniyeti ile İngiltereye karşı Vişiden ve Amiral Darlandan daha hasmane bir durum almakta ve ona göre nutuklar vermektedir.

General İngiliz tedbirini haksız göstermek için Suriyedeki Fransız müsamahasını şöyle tefsir etmektedir:

«— İngiliz hükûmeti; Fransayı Suriye üzerinden uçan ve yahut tesadüfî olarak yere inmeğe mecbur kalan Alman tayyarelerini kuvvetle pükürtmemekle itham etmek suretile Fransaya karşı bu tecavüzünde kendisini haklı göstermek istiyor. Hiç birşey bunu haklı gösteremez. Dünkü muhasımlarımızın kullandıkları salâhiyet mütareke şeraitinin tam tatbikinden doğmaktadır.»

General Dentz Alman ve Fransız hattı hareketini müdafaa için söylediği bu sözlerle Suriye bahsi ile alâkalı efkârı umumiyeleri yatıştırmakta değil; bilâkis şüphe ve tahrike sevketmektedir.

Eğer Alman tayyareleri hususi bir anlaşma ile Suriyeye inmemişler ve Suriyeden geçmemişler de mütareke şartlarının tam tatbiki ile Suriyeye gelmişlerse; bu da hiç şüphe yok ki hususi bir anlaşma kadar tehlikeli veya ondan daha tehlikelidir. O halde, yarın mihver Suriyeye 500 tayyare veya birkaç motörize tümen getirecek ve peyderpey asker geçirecek ve bütün bunlar «mütareke şartlarının tam tatbiki» mahiyyetinde telâkki olunacak, demektir.

Generalin müsaadeleri ile tebarüz ettirmek lâzımdır ki, bugünkü harp karşısında ve mihver plânlarının açık durumu önünde böyle bir müsamahaya, bilhassa Suriyenin ifade ettiği hususiyet ve ehemmiyet bakımından ne İngiltere, ne de şu ve bu alâkalı asla göz yumamaz. Hattâ, bu vaziyet bir an evvel Suriyeyi emin bir duruma sevketmek mecburiyetini gözönüne çıkarır. Yine Suriye yüksek komiserinden sormak lâzımdır ki, Suriye havalarından uçup Iraka girmek ve İngiliz hava kuvvetleri ile muharebe etmek de mütareke şartlarına ve bu şartların tam tatbikine dahil midir ve tesadüf eseri midir?.

Görülüyor ki, General Dentzin nutku bir itimat ve emniyet havası yerine tamamile bir şüphe ve tahrik havası yaratmakta ve Suriyenin icabında olur olmaz tefsirlerle tamamile mihver emrine konulabileceğini göstermektedir.

Generalin üzerinde durulacak bir cümlesi de bilhassa şudur:

«— Mareşal Petenden Suriye ve Lübnanı müdafaa etmek vazifesini aldım. Bu vazifeyi sarslmaz bir tarzda ifa edeceğim. Mukadderatına emin bulunan Fransa Suriye ve Lübnan halkının sadakatinden ve muhabbetinden emindir.

Şark ordusu kuvvete kuvvetle mukabeleye hazırdır.»

En kuvvetli farzedildiği anda kuvvetsizliğe en kötü misal teşkil eden Fransadan sonra ve şimdiki halde bir şark ordusundan bahsedilmesi ne kadar tuhafsa; Suriye ve Lübnan halkından sadakat ve muhabbet beklenmesi de o kadar tuhaf ve garip görünmektedir. Hakikatte, Suriye halkı Osmanlı İmparatorluğundan istiklâl vâdile ayartıldığı ve ayırtıldığı gündenberi muztariptir. Bilhassa, Cemiyeti Akvamdan ayrıldıktan ve manda hakkını kaybettikten sonra dahi; Fransanın Suriyelilere tereddütsüz, kayıtsız ve şartsız istiklâllerini vermesi lâzım gelirken; bilâkis Suriyeyi artık hukukî bir manda ile değil, tam ve filî müstemleke halinde ve elinde tutması Suriye halkında nasıl bir muhabbet ve sadakat ifade ve izl bırakabilir?. Bu vaziyette Suriyeli ancak harp sonunda Suriyeye hürriyet, istiklâl ve kuvvet getirecek olan demokrasilere sadık ve muhabbetkâr kalacak ve belki de bu nazik anlarda Suriyenin müstakbel tamamlığını ve istiklâlini filen tahakkuk safhasına intikal ettirmek için onun emniyet ve hürriyeti yolunda mücadele eden İngilizlere tam ve açık müzaheret halinde bulunacaktır.

General Dentzin «şark ordusu kuvvete kuvvetle mukabeleye hazırdır..» demesinin de hiç şüphe yok ki «kime karşı?.» diye bir soru mevzuu olması beklenemez. Generalin bu cümleyi sırf İngilizlere karşı kullandığı aşikârdır. Fakat, Generalden bilâkis,

— Suriye havalarına, karalarına karşı gelecek herhangi bir mihver uçağına ve kuvvetine karşı kuvvetle mukabeleye hazırız..

Demesi beklenirdi ki, bu takdirde, herhangi bir gün ihtiyatî veya hakiki tedbir olarak İngilizlerin Suriyede meşgul olmalarına da mahal ve mecburiyet hasıl olmazdı.

Fransadan ve Suriye yüksek komiserinden şu anda ve istikbalde istenen şey; herşeyin başında Suriyede 10 mayısa takaddüm eden vaziyetin olduğu gibi iade ve muhafazası ve mihverin herhangi bir askerî faaliyetine fırsat vermemesidir.

Bu çerçevenin dışına taşacak her hareket muhakkak ki teyakkuz ve hassasiyetle mukabelesini derhal görmekte asla gecikmiyecektir.

ETEM İZZET BENİCE

Bir Casusun Gizli Defteri

No. 19

Yazan: *Francis Machard* Çeviren: *İskender F. SERTELLİ*

Hayatımda, çok yaman bir casusla boy ölçüşmiye çıkıyordum

— Evet. Emin olmasam, onun vücudünü ortadan kaldırmak için, koskoca bir gemiyi batırır mıydım? Kendisi bu sene (Nevyork Casus Mektebi) nden birincilikle diploma almıştı. Çok güzel almanca konuştuğu için «Entellicens Servis» tarafından Almanyaya gönderileceğini duymuştum.

— O halde sizi tebrik ederim Mister Valyams!.

Faberlayn vapurunun ambar kâtibi bu izahatı verirken Mister Ceymis renkten renge giriyor ve hiddetinden dişlerini gıcırdatıyordu.

Kaptan Tomas, ambar kâtbine: Verdiğiniz malûmattan dolayı size teşekkür ederim, dostum! Ümit ederim ki, geminin batışına dair yapılacak tahkikatta sizin bu malûmatınızdan da istifade edilecektir.

Ambar kâtibi:

— Acaba, Vilyamsın boğulduğunu sevinçle haber verdiği bu casus kimdi? Onu tanıyor musunuz?.

Dedi. Tomas:

— Hayır..

Diye başını salladı. Ambar kâtibi kamarada çok durmadı.

— O halde sizi fazla rahatsız etmek istemem. Hamburgda geniş geniş konuşuruz.

Ambar kâtibi gider gitmez, Tomasa sordum:

— Görüyor musunuz, azizim.. Febarlayndc ne dolanlar dönmüş. Vilyamsın hakikî hüviyetini şimdi biraz daha açık olarak görebiliyoruz, değil mi?

— Evet. Çok yaman bir adammış. Bir casusu öldürmek için, bütün bir vapuru ve yüzlerce yolcuyu mahvetti.

— Boğulduğunu iddia ettiği İngiliz casusu acaba kimdi?. Böyle bir adam tanıyor musunuz?

Tomas düşündü:

— Hayır. Yüzlerce yolcu arasında böyle bir adamı tanıyabilir miydim?

Tomas dalgın ve muztarip yatıyordu.

Beni denizde boğmak için bir çok kimselerin canına kıyan Alman casusu Vilyamsla günün birinde karşılaşacağımdan ve kendisinden dehşetli intikam alacağımdan emin olarak, kaptanın kamarasından ayrıldım.

Şurası muhakkaktı ki, Vilyams adını taşyan Alman casusu, kulağı delik ve çok becerikli bir adamdı. Benim (Nevyork Casus Mektebi) nden birincilikle çıktığımı ve (Entellicens Servis) tarafından Almanyaya memur edildiğimi nasıl da haber almıştı?.

Nereye gideceğimi, hangi işe memur edildiğimi henüz ben bile bilmiyordum. Yeni vazifemi Pariste öğrenecektim.

Hasılı çok yaman bir casusla hayatta boy ölçüşmeğe çıkıyordum. Belliydi ki, Alman hükûmeti, bu adamı, beni takibe memur etmişti.

Kaptan Tomasın yanından döndüğüm zaman şöyle düşünüyordum:

— Vilyams benim boğulduğumu gözile görmemiştir. O halde Hamburga varır varmaz, zabıtadan ölenlerin ve kurtulanların listesini tetkik edecek. Benim yaşadığımı görürse, tekrar beni takibe başlıyacak.

Şu halde ne yapmalı?

Yapılacak bir iş vardı: Adımı boğulanlar listesine koydurmak.

Bereket versin ki, bizi kurtaran tahlisiye gemisi bir İngiliz şirketine mensuptu. Süvarisi ve müretteba tı kâmilen İngilizdi.

Derhal süvariye koştum:

(Arkası Var)

ZAYİ — İzmit Gölcük Askeri Deniz Fabrikalarından almış olduğum askeri vesikamı zayi ettim. Vesikanın yenisini çıkartacağımdan kaybettiğim tezkerenin hükmü olmadığını ilân ederim.

Hasan TAŞTOP

ZAYİ — Petürke Askerlik Şubesinden almış olduğum askerlik vesikamı zayi ettim. Yenisini çıkartacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

1312 Tevellüdlü Nazif ALTINTAŞ

Bir genç sevdiği kızı öldürdü

(1 inci Sahifeden Devam)

seyin isminde bir genç ayni köy halkından Ahmedin kızı Neş'edil ile sevişerek nişanlanmıştır.

İki gencin evlenmeleri için nikâh ve düğün hazırlıkları yapıldığı bir sırada bir meseleden dolayı Hüseyin ile müstakbel kayınpederi arasında ihtilâf çıkmış ve Ahmet kızını vermekten vazgeçmiştir...

Buna kızan ve kızı çok seven Hüseyin geçen gün Neş'edil'i gizlice görerek babasını dinlememesini teklif etmiştir. Fakat kız buna razı olmamış, çıkan münakaşa birdenbire büyüyünce âşık genç tabancasını çekerek Neş'edil'i öldürmüş, silâh sesine yetişen kızın babasini da ölüm halinde yaralamıştır.

Bu esnada köylüler Hüseyini yakalamıya koşmuşlarsa da gözleri dönen katil var kuvvetiyle firara başlamıştır.

Heyecan ve isticalle kaçan Hüseyin bir aralık bir hendeğe yuvarlanmış, bu sırada elindeki silâh patlıyarak kendi ölümüne sebep olmuştur!.

Mütekaitlere

(1 inci Sahifeden Devam)

dürlüklerine ait askerî malûfler yukarıdaki sıraya göre maaşlarını alacaklardır.

Kuponlarını vize ettirmek suretiyle muamele yapacaklarla maaşlarını ilk defa temlik ettireceklerin müracaatları ise altı Haziran Cuma gününden itibaren kabul olunmuşlardır.

ZAYİ — Bahrfyeden almış olduğum askeri terhis tezkeremi zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü olmadığı ilân olunur.

1318 Tevellüdlü Trabzonlu Mustafa Cüce

236 polisimiz

(1 inci Sahifeden Devam)

B. Ahmed Demir, polis Şube Müdürleri ile diğer zevatın bulunduğu ve kalabalık bir halk kütlesinin alâka ile takip ettiği merasime tam saat 10 buçukta İstiklâl Marşile başlamış ve çelenk konduktan sonra, mektebi bu yıl birincilikle ikmal etmeğe muvaffak olan 31 numaralı B. Cahit Akhan arkadaşları namına bir nutuk söyliyerek vazifelerinin ehemmiyetini ve polisliğin şerefli mesaisini tebarüz ettirmiş şiddetle alkışlanmıştır.

Nutuklardan sonra yeni polislerimiz hep bir ağızdan and içmişlerdir. And içme merasimini bi geçid resmi takip etmiştir.

Polis Okulunun 54 üncü devresini ikmal edenlerden bugün 23 mezuna diplomaları merasimle verilecektir. Hastalık ve sair mazereti olanların diplomaları bilâhare verilecektir.

236 mezunun içinde 31 numara B. Cahid Akhan mektebi birincilikle, 16 numaralı Sefer Düzel, ikincilikle, 156 numaralı Fevzi Aykaç da üçüncülükle ikmal etmeğe muvaffak olmuşlardır. Bugünkü merasimde bu derece alan üçüzide polisimize mükâfat verilecektir.

Diğer taraftan Perapalas otelindeki bomba hâdisesinde şehit düşen polis memurlarımızdan Reşadla meslek arkadaşının isimleri de bugün Yıldızdaki Polis Okulunda bulunan polis şehidleri anıtına hazin merasimle konacaktır.

Tunada açılacak yeni kanal

Bükreş 20 (A.A.) — Tuna üzerinde bulunan Cernaioda'yı Karadeniz sahilinde bulunan Köstenceye birleştirecek olan Kanal 60 kilometre uzunluğunda olacak ve Tunada seyrüsefer eden vapurların doğrudan doğruya Köstenceye gitmesine imkân verecektir. Kanalın açılmasına haziran bidayetinde başlanacaktır. Kanalı Romanya hükûmeti yapacaktır. Alman hükûmeti malî ve fennî müzaherette bulunacaktır.

Yakın-şark muharebesi

(2 inci sahifeden devam)

mileri, İngiliz limanlarna uğramadıkları halde Yakın Şarka her türlü silâh ve harp malzemesi nakletmeğe başlamışlardır.

Vaziyet böyle olmakla beraber, Almanyanın bu sahada yalnız kendi silâhlarına ve askerlerine güvenmediği anlaşılmaktadır. Bir defa Arabistanda İngiltereye karşı başlamış bir muharebe vardır. Almanya bu vaziyetten istifade etmeği düşünüyor. Sonra Almanya, Arapları İngiltere aleyhine tahrik edebileceğini ummaktadır. Filistin meselesi uzun zamandanberi İngiltere ile Araplar arasında bir ihtilâf mevzuu olmuştur. Bir çok Araplar geçen harpte kendilerine İngiltere ve Fransa tarafından verilen vâitlerde aldatıldıklarına kanidirler. Mihver propagandası, bu vaziyetleri istismar etmek fırsatını kaçırmamıştır.

Diğer taraftan mihver politikasının hedef ve gayelerini yakından bilen münevver Arap zümreleri, Arap istiklâlini Almanya ve İtalya ile işbirliğinde aramanın ne derece beyhude olduğunu takdir etmektedirler.

Bir düzine Avrupa milletinin istiklâline bu derece az hürmetkâr olan mihver devletlerinin, bilhassa İtalyanın Trablusgarptaki feci idaresi karşısında Arap istiklâline daha çok hürmetleri olmıyacağını bildikleri için aradaki ihtilâfların hallini sonraya bırakmağa ve İngiltereye bu sırada zorluk çıkarmamağa taraftardırlar. Herhalde Arap sempatisi ve antipatisi, yeni başlıyan bu İngiliz - Alman mücadelesinde ehemmiyetli bir rol oynıyacaktır.

ZAYİ — Arapkir Askerlik Şubesinden almış olduğum askerlik terhis tezkeremi zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

1315 Doğumlu Hüseyin oğlu Veli YILMAZ

Hücum Borusu

Trablusu Nasıl Aldık, Nasıl Kaybettik?

Yazan: RAHMİ YAĞIZ

Tefrika No. 45

Tam saat 12 de müsbet cevap vermediğiniz taktirde silâha müracaat edeceğiz

Besim Bey ayni endişe ile sordu:

— Ya beni salıvermezler de esir alıkoyarlarsa?

— Zannetmem beyefendi. teklifleri hemen işgal dahi olsa, bunun için bir mühlet verecekler, zatı - âlinizi bu mühlet nihayetine kadar düşünmek ve karar vermek üzere makamınıza iade edeceklerdir. Binaenaleyh bu endişeye lüzum yok?

Vali vekili Komodorla fikir karşılaştırırken, İtalyan Amiral gemisi işaretini tekrarladı:

— Vali gemiye gelsin.. Bekliyoruz.

Hacı Ahmet Beyin ısrarı ve verdiği teminat Besim Beyi düşman Amiral gemisine gitmeğe razı etti.

Saat on buçukta limandan ayrılan bir filika, bir mil açıktaki İtalyan filosunun Amiral gemisine Trablusun son Vali vekili Besim Beyi görüşmeğe götürüyordu.

Amiral Obri, Vali vekilini, Amiral gemisinin lombar ağzında bizzat karşıladı.. Kendisinn takdim etti... Sefinenin salonuna giderlerken, Türk valisinin gemiye gelişini toplarla selâmlamak lâzımken, şehir halkının heyecanını tahrik etmemek için bundan sarfınazar edildiğini söyliyerek özür diledi.. Besim Bey bütün bu riya dolu hareketlerin arkasında çok ağır bir teklifin gizli olduğunu kuvvetli bir ön sezişle pekâlâ anlamıştı.. Fakat işin sonunu bekliyordu..

Amiral Vali vekiline kahve ve şarap ikram etti. Biraz sonra da teklifini yaptı:

— Haşmetlû İtalya Kralı hazretleri tarafından şehrin teslimi için İtalyan milleti karar vermiş, bu kararın tatbikine de donanmamız memur edilmiştir. Herkesin malına, canına ve hüriyetine hürmet edilecek, burada kalmak istiyenlere dokunlumıyacaktır.

Bu şartlarla zatıâlinizin derhal şehri teslim etmek üzere hazırlanacağınızı umuyorum!

Besim Bey, beklediği halde bu kadar açık adeta satılık bir malı henüz almış bir insan edasile bir şehrin teslimini istiyen Amirale hayretle baktı.. Sordu:

— Şehri size mi teslim edeceğiz?

— Evet...

— Hükûmetime danışayım da cevap vereyim!

Amiral gülümsiyerek ilâve etti:

— Buna lüzum yok sanırım.. Çünkü: İtalya devleti, verdiği kararın tatbiki için muhasamata girişmeği kabul etmiş, iki gün evvel Babıâliye verdiği bir nota ile keyfiyeti hükûmetinize ihbar eylemiştir. Halen muhasamat mevcuttur. Devleti Osmaniyenin buraya, size yardım etmesine imkân yoktur. Bu sebeple beyhude hareketlerle vakit geciktirmeğe çalışmak ve bu uğurda bazı felâketlere sebep olmak hiç de makul değildir... Size iki saat mühlet veriyoruz. Saat tam on ikide müsbet cevap vermediğiniz takdirde maalesef silâha müracaat mecburiyetinde kalacağımızı da arzederim!

Besim Bey artık işi iyice anlamıştı.. Zehirli bir gülümseyişle iki gün evvel İtalyan konsolosunun kendisine müracaat ettiği zaman söylediği sözleri hatırladı.. İşte, hâdiseler, tıpkısı tıpkısına kendi tahmin ettiği gibi çıkmış, Trablusun felâketi, düşman eline düşme tehlikesi kendini göstermişti..

İki saat vaktin bir saniyesini bile boş harcamanın ne büyük zarar olduğunu idrak eden Besim Bey kalktı.. Gemiden ayrıldı. Limana döndü.. Trablus halkı sahile toplanmış, korkunç gözlerle düşman gemilerini seyrediyorlar, jandarmalar bunları dağıtıyor, fakat topluluklar köşebaşlarında, bilhassa komodorluk binası dahilinde birikiyorlardı..

Besim Bey komodorlukta heyecanla karşılandı.. Sual dolu yüzlerce göz:

— Ne var?

— Ne diyorlar?

— Şehre hücum edilecek mı?

— Döğüşecek miyiz?

Der gibi sabit bakışlarını Besim Beyin üstüne mıhlamış duruyordu. Besim Bey yorgun bir eda ile bir koltuğa oturdu.. Nevmid bir sesle anlattı:

— Şehri teslim etmemizi istiyorlar... Tabiî kararımız malûm. Dağıttığımız tüfenklerle müsellâh halk ve jandarmalarla sahilden ihraca mani olacağız.. Osmanlı ve Hamidiye istihkâmları da ateş açacaklar... Ordumuz içerde, Aziziye civarında mevzilere girmiştir. Neşet Bey burada müdafaa edecek. Eğer ihraç muvaffak olursa orada kırılacak... Haydi arkadaşlar hepimiz, kendimize düşen vazifeyi sükûnetle yapalım!

Bu sırada limanda, tasallutun ilk izleri hâdiselerle beliriverdi: Besim Bey Trablusa dönünce Amiral gemisi limanda bulunan Sayyadıderya gambotu ile Derne vapuruna işaret verdi:

— Gemilerinizi işgal edeceğim! Gelecek müfrezeye teslim olunuz.. Mürettebat Trablusa çıkmakta veya istedikleri herhangi bir Osmnalı limanına götürülmekte serbesttirler.

Fakat, her esaret teklifine her Türk gibi yürekten isyanla şamar vuran Türk denizcileri buna da icabeden cevabı verdiler.. Sayyadıderya Osmaniyenin altındaki kayalığa bindirdi.. Geminin Nordanfild topunu karaya kaçırdı. Sintin valflerini de çıkartarak

(Arkası var)

DÜNYA Meseleleri

(4 üncü sayfadan devam)

sız ordusunu hareketsiz bırakmış ve Fransız neferini harp bakımından lüzumsuz diğer işlerde kullanmıştır.

1940 mayısında Holandaya yapılan Alman taarruzu esnasında, ilk müdafaa hattını kendisi bozmuş, diğer müdafaa hatları da tesis etmemiştir. Her ihtimale karşı muhacir sellerinin ne suretle sevk ve idare edilebileceğini evvelden tesbit etmemiştir.

Fransa muharebesinin daha ilk günlerinde ordularının kontrolünü kaybetmiştir. O derecede ki, General Veygand başkumandanlığa getirilmezden çok evvel, Çörçil, General Gamlenin müttefik ordularının başkumandanlığını daha ziyade muhafazasini protesto etmiştir. Gamlen, halkn, hâdiselerin cereyanından habersiz tutulması için sansüre emir vermiştir. Ancak iyi haberlere müsaade ediliyordu. Bu da, hezimet başgösterince halkın ve ordunun maneviyatını altüst etmiş, herkes neye uğradığını şaşırmıştır.

İşte General Gamlen için bunlar gibi çok ağır ithamlar vardir. Ve her birine vereceği cevabın şümul ve vüs'ati kolayca anlaşılabilir.

Halbuki General Gamleni yakından tanıyanlar bu ithamlar karşısında hayret içinde kalmışlardır.

Bir diğer mevzuu da başka bir yazımızda izaha çalışacağız.

MAHKEMELERDE

(3 üncü sahifeden devam)

Maznun şaşaladı.. Kıpkırmızı kesildi.. Hiçbir şey söyliyemedi.

Samilerden biri, mahkemeden çıkan davacıya:

— Yahu, dedi, genç çocuk.. Böyle şeyler olur. Sen hiç genç olmadın mı? Kimseye gönül vermedin mi? Ne olur? Affet de, mademki bu kadar istiyor, yanıp tutuşuyor, kızını veriver!..

Davacı, bunu söyliyen adamın yüzüne ters ters baktı..

— Benim evim tulumbacı kodar beğendinse, sen evine al da bıçaklıları evime alamam. O kadar beyendinse, sen evine al da kızını veriver! dedi ve yürüdü.

Tarihten Sahifeler

Büyük İskenderin kurduğu imparatorluk nasıl yıkıldı

Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ

Makedonyalı İskendere dünyayı istilâ etmek hırsı nereden gelmişti?.

Eski Yunan müverrihlerinden birinin yazdığına göre, İskender daha çocukken zekâ ve istidadını ve on altı yaşında memleketini idare hususundaki liyakat ve kabiliyetini göstermişti. İskender bu yaşta iken şair Omirosun (İlyada) adlı manzumesini okumaktan ve bu hikâyenin birinci kahramanı olan Aşilin akınlarını dinlemekten çok mütelezziz olurmuş.

İskender bir yandan Aristonun terbiyesinde büyürken, bir yandan da İlyadanın kahramanı Aşil gibi meşhur bir halâskâr olmağa, esir milletleri hürriyete kavuşturmağa, memleketinin sınırlarını genişletmeğe azmetmiş.

Milâddan evvel 336 tarihinde babası Filipin vefati üzerine Makedonya tahtına oturan İskender bir sene sonra, çocukluktaki tasavvurlarını tatbika kalkışıyor.. Atina ve havalisini zaptettikten sonra, büyük ordusu ile şarka doğru yürüyor. O zaman dünyanın en büyük devleti olan ve hududu Anadolu sahillerine kadar uzanan İran devletine harp ilân ederek Çanakkale boğazını geçiyor. Gönan nehri kenarında İran askerini mağlûp ediyor.

İskender, bu ilk zaferin verdiği cesaretle ilerliyor. İran hükümdarı Dârâyı kovalıyor ve Anadolunun göbeğinde (Ayaş civarında) Dârâyı mağlûp ve bütün haremdanını esir ediyor. İskender birbirini tevalî eden bu muzafferiyetlerden sonra bütün Suriye sahillerini işgal ederek Mısıra gidiyor, İskenderiye şehrini kuruyor ve o zaman kuş uçmıyan, kervan geçmiyen (Libya) sahrasına kadar uzanıyor. Bu uzun seferlerden yılmıyan genç ve istilâcı hükümdar bundan sonra Asuriyeyi zapt ve Erbil önlerinde Dârâyı ikinci defa mağlûp ve ordusunu perişan ediyor. Dârâ kaçarken, arkasından haber gönderiyor: «Niçin kaçıyorsun. Hanedanın arasında bizden şikâyet eden bir fert yok. Benim adamlarım, esirlere hüsnü muamele etmekle mükelleftir. Ben zulüm yapmayı sevmem. İnsanların kalblerini teshir ederek ilerliyorum.» diyor.

Bundan sonra, bütün şark âlemini istilâya karar veren İskenderin ordusunu Horasan, Belh ve Herat cihetlerinde görüyoruz. İstilâ plânı henüz bitmemiştir. İskender buradan Hindistana kadar uzanıyor. Orada da birçok hükümdarları esir ediyor ve hepsinin taht larını yıktıktan sonra, kendilerine kendi kudret ve kuvvetini göstermek için kendi maiyetinde hürriyet veriyor.

Geçtiği ve istilâ ettiği ülkelerde çok iyi intıbalar bıraktığı görülen Makedonyalı büyük İskender, otuz üç yaşında (Babil) şehrinde ölmeseydi daha çok yaşasaydı ve muzaffer olarak tekrar memleketi olan Makedonyaya dönseydi, istilâ ettiği bu sayısız memleketler acaba uzun müddet kendi nüfuz ve idaresi altında kalabilecek miydi?

İskendere, kendi kumandanlarından biri:

— Fethettiğimiz yerler o kadar çok ki, bir çoklarını unuttum bile. Demişti. İskender bu kumandanına şu cevabı veriyor:

«— Biz unutsak bile, fethettiğimiz ülkelerdeki milletler bizi unutmaz. Çünkü biz, onlardan birşey almadık. Bilâkis onlara refah ve hürriyet verdik.»

Asuriye harabeleri arasında on sekizinci asır ortalarında bulunan bir kitabede İskender için yazılmış uzun bir methiyede şu satırlar vardı: «Sen ülkemize gelmeseydin, biz hürriyeti tanımıyacaktık!.»

İskender her girdiği yerde ilkönce o milleti hüriryete kavuşturmak sevdasında idi.

Yirmi üç asır önce dünyayı istilâya kalkışan Makedonyalı İskender, yeri belirsiz mazarından başını kaldırıp da, bugün dünyanın arzettiği şu hale baksa, ve birçok milletlerin varlıklarile beraber hürriyetlerinin de çiğnendiğini duysa, acaba bu manzara karşısında güler miydi, yoksa ağlar mıydı?

19 Mayıs talîlileri

Millî Piyangonun tertip ettiği 19 Mayıs fevkalâde çekilişi dün Ankarada Sergievinde saat 17 de çekilmiş ve bu çekilişi kalabalık bir halk kitlesi takip etmiştir.

Bu çekilişte kazanan numaraları aşağıya yazıyoruz:

141893 elli bin lira, 212102 ,291262 on bin lira, 033764, 197016, 081184, 271499 beşer bin lira kazanmışlardır.

Sonu 0635 ile biten numaralar iki bin lira, sonu 3103 ve 7829 ile biten numaralar bin lira, 2100 ve 2553 ile biten numaralar beş yüz lira, 057 ile biten numaralar yüz lira, 60 ile biten numaralar on lira ve (0) ile biten numaralar da ikişer lira ikramiye kazanmışlardır.

KAZANAN BİLETLER NERELERDE SATILMIŞTI?

50,000 liralık büyük ikramiyeyi kazanan 141843 numaralı biletin bir parçası İstanbul ve bir parçası da Gönende satılmıştır.

10,000 lira kazanan 212102 numaralı biletin bir parçası İstanbul ve bir parcası da Ankarada, diğer ikinci 10,000 liralık ikramiyeyi kazanan biletin bir parçası Sungurlu ve bir parçası da İstanbulda satılmıştır.

5,000 liralık ikramiyeyi kazanan biletlerin dört parçası İstanbul, bir parçası Edremit ve bir parçası da Ayvalıkta satılmıştır.

Diğer ikramiyeler yurdun muhtelif yerlerinde satılan biletlere isabet etmiştir.

AKSARAYDA

KIZILAY HASTABAKICI HEMŞİRELER MEKTEBİ

dahilinde

Gönüllü Hastabakıcı

Yetiştirmek için 2 Haziran 1941 den itiabren kurs açılacaktır. Meccanî olan bu kursa aşağıda yazılı şartları haiz olanlar alınır:

1 — 18 ilâ 45 yaş arasında bulunmak.

2 — En az ilkmektep tahsili görmüş olmak.

Kaydolunmak ve dersler hakkında malûmat almak istiyenler yukarıda adresi yazılı mektebimize her gün saat 8 — 16 raddelerinde müracaat edebilirler.

Devlet Denizyolları işletme U. Müdürlüğü ilânları

Van İşletmemizde münhal bulunan göl vesaiti için motör makinisti alınacaktır. Talip olanların şeraiti anlamak üzere mevcut vesikalariyle birlikte Umum Müdürlüğümüz Zat İşleri Şubesine müracaat etmeleri lüzumu ilân olunur. «3892»

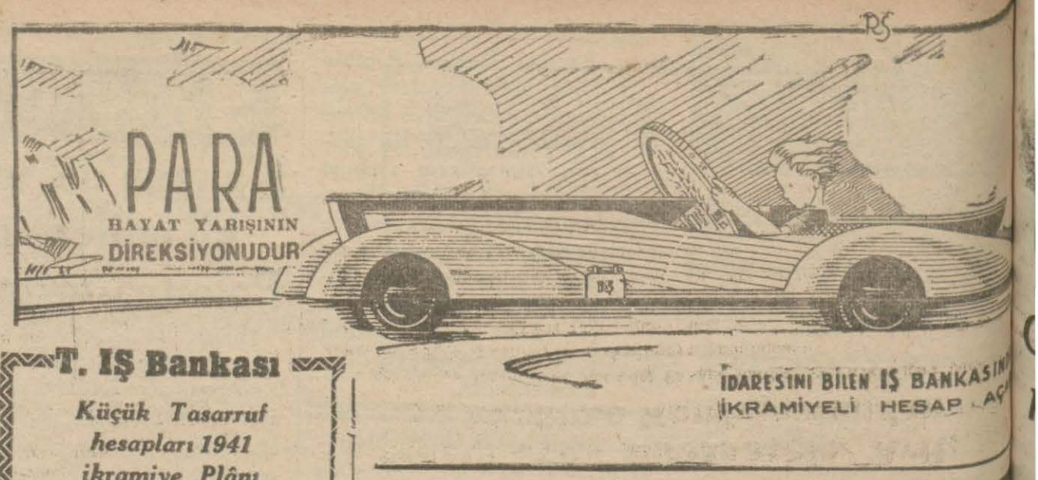

T. İŞ Bankası

Küçük Tasarruf hesapları 1941 ikramiye Plânı

KEŞİDELER: 4 Şubat, 2 Mayıs 1 Ağustos, 3 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır.

1941 İkramiyeleri

1	adet	2000	L.lık	= 2000.— Lira
3	»	1000	»	= 3000.— »
2	»	750	»	= 1500.— »
4	»	500	»	= 2000.— »
8	»	250	»	= 2000.— »
35	»	100	»	= 3500.— »
80	»	50	»	= 4000.— »
300	»	20	»	= 6000.— »

İDARESİNİ BİLEN İŞ BANKASININ İKRAMİYELİ HESAP AÇ

RADYO

20 Mayıs 1941

18.00 Program ve Memleket Saat Ayarı.
18.03 Müzik: Fasıl Sazı.
18.30 Ziraat Takvimi ve Toprak Mahsulleri Borsası.
18.40 Müzik: Arjantin Tango'ları (Pl.)
19.00 Konuşma: (Yuva Saati).
19.15 Müzik: Radyo Salon Orkestrası (Violonist Necip Aşkın) 1. Schubert: Moment Musical (F moll), 2. Armandola: Venedikte Mehtap, 3. Ziehrer: Karnaval çocukları (Vals).
19.30 Memleket Saat Ayarı, ve Ajans Haberleri.
19.45 Müzik: Radyo Salon Orkestrası Programının Devamı. 4. Millöcker: Dilenci Talebe Operetinden Fantezi, 5. Rubinstein: Vals Kapris, 6. Artok: Kanzonetta, 7. Adam: Arya.
20.15 Radyo Gazetesi.
20.45 Müzik: Radyo Salon Orskestrası Programının Son Kısmı. 8. Leopold: İspanya Güneşi (Fantezi), 9. Lope: Gallito (Marş).
21.00 Konuşma: Memleket Postası.
21.10 Müzik: Virtüoz'lar (Pl.
21.30 Konuşma.
21.45 Müzik: Klâsik Program — Şef: Mesud Cemil.
22.30 Memleket Saat ayarı, ve Ajans Haberleri; Esham — Tahvilât, Kambiyo — Nukut Borsası (Fiyat).
22.45 Müzik: Dans Müziği (Pl).
23.25/23.30 Yarınki Program ve Kapanış.

YARINKİ PROGRAM

7.30 Program ve Memleket Saat Ayarı.
7.33 Müzk: Hafif Program (Pl.)
7.45 Ajans Haberleri.
8.00 Müzik: Opera Fantezileri. (Pl.)
8.30/8.45 Evin Saati.
12.30 Program ve Memleket Saat Ayarı.
12.33 Müzik: Seçilmiş Şarkılar.
12.45 Ajans Haberleri.
13.00 Müzik: Radyo Salon Orkestrası (Vilonist Necip Aşkın) 1. Grunov: Vals, 2. Oscar Fetras: Chopin'den Fantezi.
13.15 Müzik: Seçilmiş Şarkılar.
13.30/14.00 Müzik: Radyo Salon Orkestras Programının Devamı. 3. Komzak: Geceleyin Viyana (Potpuri).

DOKTOR

Feyzi Ahmet Onaran

CİLDİYE VE ZÜHREVİYE MÜTEHASSISI

(Babıâli) Ankara caddesi Cağaloğlu Yokuşu Köşe başında No 43

ZAYİ — Adapazarı Askerlik Şubesinden almış olduğum askeri terhis tezkeremi zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü olmadığı ilân olunur.

1320 Tevellütlü İbrahim TOKER

ZAYİ — Süleymaniye Askerlik Şubesinden almış olduğum askerlik terhis tezkeremi zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü olmadığı ilân olunur.

1321 Tevellütlü Kasım Tonioğulları

TAKVİM

Rumi 1357 MAYIS 7	Hızır 15		Hicri 1360 R. AHİR 23	
Yıl 941 Ay 5	Vasati S.	D.	Vakit	Ezani S. D.
MAYIS	5	38	Güneş	9 14
	13	10	Öğle	4 46
20	17	08	İkindi	8 44
	20	24	Akşam	12 00
SALI	22	17	Yatsı	1 53
	3	34	İmsâk	7 07

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme U. İdaresi İlânlar

Muhammen bedeli (1485) lira olan muhtelif eb'atta 1200 Kg. adi yağ halat (24.5.1941) Cumartesi günü saat (11) on birde Haydarpaşada Gar'ası dahilindeki komisyon tarafından pazarlıkla satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (222) lira (75) kuruşluk kat'i teminat ve nun tayin ettiği vesaikle birlikte pazarlık günü saatine kadar komisyona caatları lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır.

* *

Muhammen bedeli 93750 (Doksan üç bin yedi yüz elli) lira olan 75 Ton namış İngiliz beziri 4.6.941 Çarşamba günü saat 15 de kapalı zarf usulü karada İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 5937,50 (Beş bin dokuz yüz otuz yedi lira kuruş) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve teklifleri ayni gün saat 14 de kadar komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler (200) kuruşa Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılır. «3895»

Antalya Orman Çevirge Müdürlüğünde

1 — Antalya Vilâyetinin Serik kazası dahilinde hudutları şartnamesinde yazılı Kapaklıbeli devlet ormanından tahminen «706» metre küp dikili çam ile «350» metreküp katran ağacı bir seneiçerisinde çıkarılmak üzere 10.5.941 tarihinden itibaren yirmi gün müddetle kapalı zarf usulü ile arttırmaya konmuştur.

2 — Arttırma 31.5.941 tarihine müsadif Cumartesi günü saat onda Orman Müdürlüğü binasında yapılacaktır.

3 — Çamın beher gayri mamul metreküp muhammen bedeli «490» ile «780» kuruştur.

4 — Muvakkat teminat «464» lira «21» kuruştur.

5 — Şartname ve mukavelename projeleri Ankarada Orman Umum Müdürlüğü ve Antalya Orman Çevirge Müdürlüğünde görülebilir.

6 — Teklif mektuplarının 31.5.941 günü saat 9 za kadar Komisyon Reisliğine verilmesi lâzımdır.

7 — İsteklilerin Ticaret Odası vesikasiyle birlikte belli edilen gün ve saatte ihale komisyonuna müracaatları. «3821»

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

Ziraat Bankası

Kuruluş Tarihi: 1888

Sermayesi: 100,000,000 Türk Lirası

Şube ve Ajans adedi: 265

Ziraî ve ticari her nevi banka muameleleri

Para Biriktirenlere

28.800 Lira İkramiye Veriyor

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıda plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4	adet	1.000	Liralı	4.000	Lira
4	»	500	»	2.000	»
4	»	250	»	1.000	»
40	»	100	»	4.000	»
100	»	50	»	5.000	»
120	»	40	»	4.800	»
160	»	20	»	3.200	»

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir. Kur'alar senede 4 defa: 1 Eylûl, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

İstanbul Sıhhî Müesseseler Arttırma ve Eksiltme Komisyonundan:

Şişli Çocuk hastanesine «5» adet Savage marka elektrikle işler çamaşır kama ve sıkma makinesi açık eksiltmeye konulmuştur.

1 — Eksiltme 23.5.941 Cuma günü saat 15 de Cağaloğlunda Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Müdürlüğünde kurulu komisyonda yapılacaktır.

2 — Muhammen fiat beher makine için 438 liradır.

3 — Muvakkat teminatı 164 lira 25 kuruştur.

4 — İstekliler şartnamesini çalışma günlerinde komisyonda görebilirler.

5 — İstekliler 1941 yılı Ticaret Odası vesikalarile 2490 sayılı kanundaki vesikalar ve bu işe yeter muvakkat teminat makbuz veya Banka mektubu birlikte belli gün ve saatte komisyona gelmeleri. «3646»

Sahip ve Başmuharriri: Etem İzzet Benice - Neşriyat Direktörü Cevdet Kerem

«SON TELGRAF» Matbaası